

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Licenční smlouva v autorském právu

Plzeň 2024

Noll Jakub

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jakub NOLL**
Osobní číslo: **R19M0273P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Licenční smlouva v autorském právu**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Pojem autorského práva, práva k autorskému dílu a jeho ochrana
3. Právní úprava licence
4. Licenční smlouva
5. Licenční smlouva pro vybranou situaci
6. Závěr

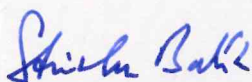
Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz příloha

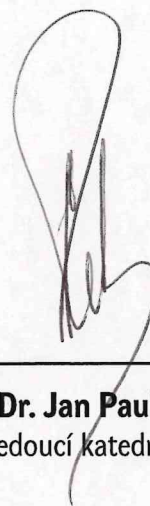
Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jan Hák, Ph.D.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Licenční smlouva v autorském právu*“ vypracoval samostatně. Všechny použité prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly řádně citovány a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Plzni, dne 27. března 2024

Jakub Noll

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval panu JUDr. Janu Hákoví, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce a ochotu spolupracovat. Poděkování patří také mé rodině, přátelům a kolegyním z práce za podporu po celou dobu mého studia.

Seznam použitých zkratk

Ústava	Ústavní zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
LZPS	Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
Autorský zákon	zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
Občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Trestní zákoník	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
Bernská úmluva	Vyhláška ministra zahraničních věcí o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971
Dohoda TRIPS	Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

OBSAH

ÚVOD.....	1
1. POJEM AUTORSKÉHO PRÁVA, PRÁVA K AUTORSKÉMU DÍLU A JEHO OCHRANA.....	3
1.1. Pojem autorského práva	3
1.2. Předmět autorského práva.....	4
1.3. Práva k autorskému dílu	6
<i>1.3.1. Osobnostní práva.....</i>	<i>6</i>
<i>1.3.2. Majetková práva .....</i>	<i>7</i>
1.4. Vznik, existence a zánik autorského práva	9
1.5. Ochrana autorského práva	11
<i>1.5.1. Občanskoprávní ochrana.....</i>	<i>11</i>
<i>1.5.2. Správněprávní ochrana .....</i>	<i>14</i>
<i>1.5.3. Trestněprávní ochrana .....</i>	<i>15</i>
2. PRÁVNÍ ÚPRAVA LICENCE.....	17
2.1. Ústavněprávní prameny	17
2.2. Mezinárodněprávní úprava	18
<i>2.2.1. Bernská úmluva .....</i>	<i>19</i>
<i>2.2.2. Dohoda TRIPS.....</i>	<i>20</i>
<i>2.2.3. Úmluvy WIPO.....</i>	<i>21</i>
2.3. Úprava v rámci práva Evropské unie	23
<i>2.3.1. Nařízení.....</i>	<i>23</i>
<i>2.3.2. Směrnice .....</i>	<i>24</i>
<i>2.3.3. Vnitrostátní úprava .....</i>	<i>26</i>
2.4. Právo užití autorské dílo, způsob a rozsah jeho užití	27
<i>2.4.1. Obecně .....</i>	<i>27</i>
<i>2.4.2. Způsob užití díla .....</i>	<i>28</i>
<i>2.4.3. Rozsah užití díla.....</i>	<i>32</i>
2.5. Druhy licence.....	34
<i>2.5.1. Zákonné licence .....</i>	<i>34</i>
<i>2.5.2. Výhradní a nevýhradní, výlučná a nevýlučná licence.....</i>	<i>37</i>
<i>2.5.3. Podlicence a postoupení licence.....</i>	<i>39</i>
<i>2.5.4. Free a Open source licence .....</i>	<i>41</i>
<i>2.5.5. End user license agreement (EULA).....</i>	<i>42</i>
<i>2.5.6. OEM licence .....</i>	<i>43</i>
<i>2.5.7. Nakladatelská licence .....</i>	<i>44</i>

3. LICENČNÍ SMLOUVA	47
3.1. Vznik licenční smlouvy	47
3.2. Forma licenční smlouvy.....	49
3.3. Smluvní strany	50
3.4. Předmět licenční smlouvy	50
3.5. Odměna.....	51
3.6. Povinnost využít licenci	55
3.7. Rozmnoženina pro autora.....	55
3.8. Omezení nabyvatele licence	56
3.9. Práva z vad a záruka	57
3.10. Mlčenlivost.....	58
3.11. Zánik licenční smlouvy	59
<i>3.11.1. Odstoupení od smlouvy a omezení licence pro nečinnost nabyvatele</i>	<i>59</i>
<i>3.11.2. Odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora .....</i>	<i>61</i>
<i>3.11.3. Odstoupení a zánik nakladatelské licenční smlouvy.....</i>	<i>62</i>
<i>3.11.4. Výpověď .....</i>	<i>62</i>
<i>3.11.5. Smrt nebo zánik nabyvatele .....</i>	<i>63</i>
4. LICENČNÍ SMLOUVA PRO VYBRANOU SITUACI	64
4.1. Popis skutkových okolností a jednotlivých částí licenční smlouvy	64
4.2. Licenční smlouva.....	66
5. ZÁVĚR	71
6. CIZOJAZYČNÉ RESUMÉ	73

Úvod

Antický dramatik Sofoklés říká, že nevědomost zapříčiňuje nejsladší život.¹ Osobně si tento citát vykládám tak, že život by neměl smysl, pokud by každý člověk věděl vše. A proto důvodem, proč jsem si vybral téma „*licenční smlouva v autorském právu*“ pro moji diplomovou práci je, že v rámci své dlouhodobé praxe v advokátní kanceláři se opakovaně setkávám s licenčními smlouvami, které obsahují praxí testovaná ustanovení. Avšak části těchto licenčních smluv používám bez toho, abych hlouběji rozuměl jejich obsahu. A právě tato nevědomost je základem pro moji motivaci se touto oblastí zabývat více.

Aktuálnost této diplomové práce spatřuji ve skutečnosti, že obor autorského práva se neustále vyvíjí. I přes to, že největší rozvoj, zejména v souvislosti s počítačovými programy, proběhl na přelomu 21. století, tak s rozvojem nových technologií jako je umělá inteligence, virtuální realita a další, se komplikuje posouzení autorských práv k dílu a jejich ochrana. Tuto skutečnost lze nalézt i v počtu novelizací Autorského zákona, kterých je celkem 24 za dobu jeho existence. I přes to, že ustanovení obsažená v Občanském zákoníku věnující se licenčním smlouvám byla novelizována v podstatně nižší míře, tak jsou tyto novely neméně významné. To se projevuje v jedné z posledních novelizací Občanského zákoníku,² která upravila sjednávání odměn v licenčních smlouvách k předmětům chráněným Autorským zákonem. Nově je totiž u tohoto typu licenční smlouvy možné sjednat pevnou odměnu pouze v odůvodněných případech. I přes to, že tato novela je již nějakou dobu účinná, tak stále není zažitá. Tvůrci smluv totiž nadále určují odměnu pevně i v neopodstatněných případech, což zapříčiňuje rozpor těchto smluv s právními předpisy.

---

¹ BRAINYMEDIA, INC. *Sophocles - Not knowing anything is the sweetest life* [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://www.brainyquote.com/quotes/sophocles_399064

² Zákon č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Cílem této diplomové práce je v první kapitole charakterizovat pojem autorského práva; práva fyzických a právnických osob k autorským dílům; a ochranu autorského práva.

Dále se ve své druhé kapitole tato diplomová práce věnuje právním předpisům, které upravují autorského právo a sjednávání licencí. Tato část je dělena do čtyř podkapitol, které se zabývají nejen vnitrostátní úpravou, ale i nařízeními a směrnicemi v rámci práva Evropské unie a mezinárodními smlouvami. Dále se tato kapitola zabývá právem užit autorská díla a jeho rozsahem, přičemž závěrem jsou uvedeny nejběžnější typy licenčních smluv.

Třetí kapitola této diplomové práce hovoří o licenčních smlouvách z hlediska jejich formy, podstatných náležitostí, vzniku a zániku, odpovědnosti za vady, mlčenlivosti a dalších náležitostí, které jsou při jejich sjednávání významné.

Poslední kapitola prezentuje licenční smlouvu připravenou pro licencování loga. Smlouva obsahuje nejen způsob a rozsah užití díla, ale zároveň i smluvní sankce, odstoupení od smlouvy a další.

1. Pojem autorského práva, práva k autorskému dílu a jeho ochrana

1.1. Pojem autorského práva

Autorské právo je tradiční právní disciplínou, která je svou povahou podkategorií práva duševního vlastnictví. V objektivním pojetí lze definovat jako soubor právních norem upravujících práva a povinnosti autora a dalších osob, jako je například zaměstnavatel v případě zaměstnaneckého díla, kolektivní správce nebo nabyvatel licence. Zároveň upravuje i právní vztahy, které mezi těmito osobami vznikají v souvislosti s autorskými díly. V subjektivním pojetí je autorské právo chápáno jako: „oprávnění, které vzniká autorovi či jinému subjektu k autorskému dílu v rámci právního vztahu s jinými subjekty. Subjektivní autorské právo je absolutní a výlučné a vzniká neformálně již v okamžiku vytvoření díla v objektivně seznatelné podobě“.³

Z hlediska dualistického pojetí právního řádu lze autorské právo podřadit pod skupinu práv soukromých s jeho částečnou publicizací, která se projevuje zejména poskytováním ochrany v rámci správního a trestního práva. Z výše uvedeného začlenění autorského práva do práv soukromých lze dovodit specialitu Autorského zákona k obecné právní úpravě obsažené v Občanském zákoníku. Tento vztah speciality a subsidiarity se v právním řádu objevuje zejména v souvislosti s plnou správou cizího majetku při kolektivní správě; náhradou ušlého zisku; závazky z bezdůvodného obohacení nebo licenčními závazky vyplývajících z kolektivní správy.⁴

Jakožto práva absolutní působí autorská práva *erga omnes*, tj. vůči všem, včetně osoby autora.⁵ Důležité je ale podotknout, že závazkové vztahy vyplývající z licenčních smluv, jejichž předmětem je užití autorských děl, naopak působí *inter partes*, tj. pouze mezi smluvními stranami. Jak bude uvedeno dále, tak výjimku tvoří výhradní licenční smlouvy.

---

³ BOHÁČEK, Martin a JAKL, Ladislav. *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0463-4, str. 50.

⁴ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘIČOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související*: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 51-52.

⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. srpna 2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016.

Závěrem lze říci, že autorská práva se obecně řadí mezi majetková práva. Výjimku z tohoto pravidla představují tzv. tvůrčí práva k výtvorům.⁶ I přes to jsou autorská práva jednou z výjimek dle § 611 Občanského zákoníku a nepromlčují se, což lze *a contrario* dovodit z § 11 odst. 4 a § 27 Autorského zákona, neboť stanovují dobu trvání osobnostních a majetkových práv k autorskému dílu. Vyloučení z promlčení ale neplatí pro pohledávky vzniklé z majetkových práv k dílu, které se stejně jako další majetková práva dle § 611 Občanského zákoníku promlčují.

1.2. Předmět autorského práva

Předmětem autorského práva jsou v souladu s § 2 Autorského zákona vědecká, literární a umělecká díla, která musí splňovat několik požadavků. Prvním takovým požadavkem na dílo je jeho jedinečnost, která je chápána jako „kvantitativní kritérium „objemu“ vynaložené tvůrčí individuality (oproti kritériu kvalitativnímu spočívajícímu ve zmiňované literární, jiné umělecké nebo vědecké tvůrčí činnosti)“.⁷ Dále musí dílo vzniknout z tvůrčí činnosti autora, což nebude naplněno v situacích, kdy dílo vzniká jako pouhý výtvor mechanické činnosti nebo činnosti stroje, na které se nepodílel člověk.⁸ Další prvek požaduje, aby dílo bylo projeveno v podobě, kterou lze objektivně vnímat. Vyjádření díla v tomto případě může být dlouhodobé nebo pouze prozatímní s následným zánikem díla a v rámci tohoto ustanovení je zároveň zahrnuta i elektronická forma díla. Důležité taktéž je, že k tomu, aby výtvor byl považován za dílo ve smyslu tohoto ustanovení, není nutné posuzovat účel, za kterým bylo vytvořeno; jeho důležitost pro společnost nebo rozsah.

Součástí Autorského zákona je demonstrativní výčet určující autorskoprávně chráněná díla. Z tohoto ustanovení vyplývá, že ochrana bude poskytována zejména knihám, textům, hudbě, divadelním představením, operám,

---

⁶ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 33.

⁷ TELEČEK, Ivo; TŮMA, Pavel. § 2 [Autorské dílo]. In: TELEČEK, Ivo; TŮMA, Pavel. *Autorský zákon*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁸ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 17.

filmům, obrazům, sochám, projektové dokumentaci ke stavbě či mapám, které budou naplňovat výše uvedené požadavky.

Důležité je rozlišit, že některé výtvoř jsou Autorským zákonem pouze považovány za výše uvedená díla, což znamená, že přestože nesplňují výše uvedené požadavky, tak je Autorský zákon za díla považuje. Jako příklad lze uvést počítačové programy a fotografie, které jsou originální tím, že jsou vlastním duševním výtvořem svých autorů. Souborným dílem je dále databáze, která je taktéž vlastním duševním výtvořem a to tím, že autor vybírá a uspořádává data v ní obsažená za pomoci různých logických postupů a umožňuje přístup k ní, a to zejména v elektronické podobě. Způsobnost k ochraně počítačových programů a databází se neposuzuje v souladu s výše uvedenou jedinečností, neboť by ve většině případu nebylo možné naplnit toto kritérium. Tato nemožnost vyplývá už ze samotné podstaty programování, které umožňuje naprogramovat počítačové programy různým způsobem, protože každý programátor má svůj vlastní styl pro psaní zdrojového kódu. Z tohoto důvodu je právě požadavek jedinečnosti snížen na pouhý vlastní duševní výtvoř, kterého je snazší dosáhnout. I přes to, že toto ustanovení explicitně poskytuje ochranu počítačovým programům, tak je možné, aby počítačový program splnil podmínku jedinečnosti a stal se autorským dílem dle § 2 odst. 1 Autorského zákona.⁹ Dále pod autorskoprávní úpravu spadají díla, která vznikají kreativním zpracováním jiného autorského díla nebo jeho překladem do cizího jazyka. I přes to, že takto zpracovanému dílu bude poskytnuta ochrana nová, tak nedochází k zániku autorských práv původního autora.

Autorský zákon zároveň, za účelem zamezení extenzivního výkladu pojmu autorského díla, poskytuje negativní definici výtvořů, které nemohou být autorskými díly.¹⁰ Pod autorskoprávní ochranu nespádají tudíž zprávy, inspirace pro dílo, nápady, metody, matematické vzorečky či grafy nebo vědecké teorie.

---

⁹ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 17.

¹⁰ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související*: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 81.

1.3. Práva k autorskému dílu

V souvislosti s autorským právem je nutné vymezit jeho obsah, který je na základě dualistického pojetí¹¹ v § 10 Autorského zákona rozdělen do dvou kategorií, kterými jsou výlučná osobnostní práva dle § 11 Autorského zákona a výlučná majetková práva upravená v § 12 a násl. Autorského zákona. V obou případech platí, že se jich autor nemůže vzdát a že jsou nepřevoditelná, což se však neuplatní ve vztahu k pohledávkám, které vznikají z majetkových práv.

1.3.1. Osobnostní práva

Osobnostní práva se řadí mezi subjektivní práva nemajetkové povahy, která jsou upravená v § 11 Autorského zákona. Na rozdíl od majetkových práv jsou časově více omezená, protože trvají pouze po dobu autorova života. Jejich zánik však neznamená, že lze po smrti autora nakládat s jeho autorským dílem bez jakýchkoliv omezení. K tomu § 11 odst. 5 Autorského zákona stanovuje, co přetrvává zánik osobnostních práv. Jedná se zejména o zákaz prisvojit si autorství k dílu nebo zákaz užití díla dehonestujícím způsobem.¹² V rámci osobnostních práv je autorovi poskytnuto právo výlučně rozhodovat o zveřejnění jeho díla, ke kterému dochází dle § 4 Autorského zákona jeho prvním oprávněným přednesením, provedením, předvedením, vystavením, vydáním či jiným zpřístupněním veřejnosti. Zveřejnění se považuje za objektivní právní skutečnost, od které je třeba odlišit rozhodnutí autora, že je jeho dílo připraveno, aby se s ním veřejnost seznámila.¹³ Právo autora na zveřejnění díla se učiněním tohoto rozhodnutí vyčerpává a autor je následně oprávněn pouze poskytovat práva k užití tohoto díla.¹⁴

---

¹¹ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 86.

¹² FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi.* Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 26.

¹³ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 11 [Osobnostní práva]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2019.

¹⁴ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 88.

Osobnostní práva dále umožňují autorovi osobovat si autorství ke svému dílu a pokud je to obvyklé, tak i rozhodovat o způsobu uvedení svého autorství při zveřejnění a užití svého díla. Významná je legitimace k uplatnění tohoto práva, která náleží pouze autorovi, nikoliv zaměstnavateli nebo nabyvateli výhradní licence na základě smlouvy o dílo.

Závěrem má autor právo na nedotknutelnost svého díla zejména tím, že uděluje souhlas ke změně a zásahům do jeho integrity. V případě, že by dílo užívala jiná osoba, nesmí tak činit způsobem, kterým by snižovala jeho hodnotu. Ke kontrole dodržování této povinnosti náleží autorovi právo na tzv. autorský dohled, které je ale omezeno tím, že nelze uplatnit, pokud by to vyplývalo z povahy díla nebo jeho užití, nebo pokud to nelze spravedlivě požadovat po osobě, která dílo užívá. Autorský dohled spočívá zejména v umožnění vstupu do soukromých prostor, kde se dílo nachází nebo pořízení fotografie díla.¹⁵

1.3.2. Majetková práva

Účelem majetkových práv je realizace ekonomických a jiných zájmů autora v souvislosti s dílem, neboť právě k užívacím právům, která jsou součástí majetkových práv, poskytuje autor licence.¹⁶ Způsob užití díla je podrobněji popsán v kapitole 2.5.2 této diplomové práce.

Součástí majetkových práv jsou dále tzv. jiná majetková práva, kterými však již autor neuděluje žádný souhlas s užitím díla, protože ten vyplývá již z Autorského zákona.¹⁷ Mezi tato práva se dle § 24 Autorského zákona řadí zejména právo na odměnu, která je autorovi poskytnuta, pokud je například jeho obraz, který prodal jiné osobě opětovně prodán. Důležitým předpokladem pro poskytnutí této odměny je, že následný prodej je prováděn za účasti galerie, dražebníka nebo jiné osoby, která soustavně obchoduje s uměleckými díly.

---

¹⁵ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 11 [Osobnostní práva]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

¹⁶ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘIČOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 95.

¹⁷ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 26.

Výše této odměny je závislá na ceně, za kterou bude dílo prodáno s tím, že její rozsah je stanoven v příloze č. 1 Autorského zákona a pohybuje se v rozmezí od 0,25 % do 4 %.

Dále sem patří právo na odměnu, která je poskytována v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu. Její úprava je obsažena v § 25 Autorského zákona, ze kterého vyplývá, že odměnu nehradí osoba, která si takovou rozmnoženinu vytvoří, ale zejména osoba, která vyrábí, dováží nebo přijímá přístroje, které slouží k vytváření rozmnoženin nebo přijímá nenahrané nosiče, na které lze nahrát záznamy. Výše odměny je v případě přístrojů určena ve výši 20 % z odměn uvedených ve vyhlášce Ministerstva kultury ČR č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.¹⁸ Taktéž odměna v souvislosti s nosiči je stanovena touto vyhláškou, avšak její výše je určena formou paušálních částek podle typu a velikosti nosiče.

Do této kategorie se taktéž řadí právo na odměnu, které vzniká v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla. Úprava této odměny je obsažena v § 25a Autorského zákona, který stanovuje, že povinnost uhradit odměnu má osoba, která na základě licence jejíž způsob užití zahrnuje pronájem, pronajímá autorské dílo nebo jeho rozmnoženinu. Právní úprava nestanovuje její výši konkrétně, ale je zde stanoven požadavek, aby byla s ohledem na okolnosti konkrétního případu v přiměřené výši.¹⁹

Závěrem se mezi jiná majetková práva řadí i právo na přiměřený podíl na příjmech vydavatele tiskové publikace. Úprava tohoto plnění je upravena v § 25b Autorského zákona, které zakládá autorovi, jehož dílo je zveřejněné v tiskové publikaci, právo na přiměřený podíl na příjmech vydavatele takové publikace, plynoucí mu z práva dle § 87b Autorského zákona.

---

¹⁸ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 110.

¹⁹ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 25a [Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

1.4. Vznik, existence a zánik autorského práva

Určení okamžiku vzniku autorského práva k dílu je významné, protože od tohoto momentu vznikají nejenom autorovi, ale i dalším osobám jejich práva a povinnosti ve vztahu k autorskému dílu. Zároveň tím vzniká i právo na uplatnění opatření sloužících k ochraně jejich práv za předpokladu, že by byly porušeny.

Autorské právo vzniká dle § 9 odst. 1 Autorského zákona, v souladu se zásadou neformálnosti,²⁰ momentem vyjádření autorského díla v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě. Zároveň platí, že dílo nemusí takto vnímat jakákoliv osoba, ale postačí, že dílo vnímá okruh osob nadaných zvláštní způsobilostí, např. čtení knihy v podobě Braillova písma.²¹ V souvislosti s tímto je nutné rozlišovat mezi hmotným dílem, kterým může být například obraz nebo socha a hmotným nosičem díla, který je ve smyslu ustanovení Občanského zákoníku hmotnou věcí.²² Pokud by v průběhu trvání autorského práva k dílu došlo ke zničení hmotného nosiče, tak samotné autorské právo nezanikne. Z toho vyplývá, že existence autorského práva není vázána na hmotný nosič.²³ Nabyvatel dále není oprávněn vykonávat právo dílo užít, pokud by třetí osoba nabyla vlastnické právo nebo jiné věcné právo k hmotnému nosiči, který obsahuje autorské dílo, pokud se strany nedohodnou jinak, nebo pokud se jedná o volné užití díla a zákonné licence.²⁴ Autor pak nemá vliv na další převody vlastnického práva k originálu nebo rozmnoženině díla.²⁵ Právní úprava dále stanovuje vlastníkovu nebo uživateli hmotného nosiče povinnost ho udržovat a chránit před zničením za předpokladu, že mezi stranami nebude ujednáno jinak nebo tak nevyplývá zejména z veřejnoprávních předpisů, např. na ochranu kulturních památek.

---

²⁰ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 9.

²¹ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 9 [Vznik práva autorského]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

²² SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 68.

²³ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 9.

²⁴ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 9 [Vznik práva autorského]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

²⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 9 [Vznik práva autorského]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

Jak bylo uvedeno výše, tak osobnostní práva zanikají smrtí autora. Co se týče majetkových práv, tak obecně dle § 27 odst. 1 Autorského zákona platí, že majetková práva trvají po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Pokud by dílo bylo vytvořeno skupinou spoluautorů, tak se tato doba bude počítat od smrti posledního z nich. Pro anonymně nebo pod pseudonymem vytvořena díla platí, že majetková práva trvají 70 let od oprávněného zveřejnění takového díla. Avšak pokud by byla totožnost autora, který při své činnosti užívá pseudonym nebo je anonymní, známa, tak se uplatní obecná lhůta, která je uvedena výše. To samé platí i v případě, že se autor ke svému dílu veřejně přihlásí. Jako příklad autora známého pod svým pseudonymem lze uvést umělce Banksyho.²⁶ Zvláštní úprava je také stanovena pro audiovizuální díla, protože se na jejich přípravě podílí širší okruh osob, zejména režisér, skladatelé hudby nebo scénáristé. V tomto případě je rozhodná skutečnost pro počátek běhu lhůty stanovena na smrt poslední z těchto osob. Z důvodu jednotnosti je pro běh všech výše uvedených lhůt stanoveno, že počínají prvním dnem roku následujícího, ve kterém nastala rozhodná skutečnost.²⁷

Poté, co majetková práva zaniknou, tak se dílo přesouvá do kategorie tzv. volných děl, k jejichž užití a dalšímu nakládání s nimi není nutný souhlas.²⁸ Kontroverzím příkladem z počátku tohoto roku je zánik majetkových práv, které vlastnila společnost Disney k postavě Mickey Mouse. Bezprostředně poté se totiž tato postava objevila v upoutávce na hororový film *Mickey's Mouse Trap*.²⁹

---

²⁶ BBC. *Banksy: Street artist 'confirms' first name in lost BBC interview* [online]. 2023 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-67449087>.

²⁷ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 25a [Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

²⁸ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 118.

²⁹ *Mickey Mouse je už volně k použití. Okamžitě vyšel trailer hororu, kde slavný myšák vraždí* [online]. CHLEBEK, Tomáš. CZECHCRUNCH S.R.O. 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://cc.cz/mickey-mouse-vstoupil-do-verejne-domeny-okamzite-vysel-trailer-hororu-kde-slavny-mysak-vrazdi/>.

1.5. Ochrana autorského práva

V rámci autorského práva může docházet k zásahům do autorských děl, které mohou být činěny v různém rozsahu a různými způsoby. Zásahem vzniká autorovi právo se domáhat ochrany před ním. Zároveň ale může vzniknout i právo a povinnost orgánů veřejné moci stíhat jednání, které by naplnilo taxativně stanovené skutkové podstaty přestupků nebo trestných činů. Z tohoto vyplývá, že autorskoprávní ochrana může být poskytována ve třech rovinách, tedy v občanskoprávní, správněprávní a trestněprávní. Nic zároveň nevylučuje, aby nastal souběh jednotlivých ochran, což by umožnilo uplatnit jednotlivé nároky z těchto právních odvětví současně.³⁰ V tomto případě však musí být zachována zásada subsidiarity trestní represe.

1.5.1. Občanskoprávní ochrana

Úprava občanskoprávní ochrany je obsažena především v § 40 a násl. Autorského zákona. Nároky zde uvedené může uplatňovat pouze autor s tím, že legitimace je v některých případech dle § 41 Autorského zákona přiznána také osobě, která smluvně nabyla výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užit, nebo které byl výkon tohoto oprávnění svěřen zákonem, kdy se jedná zejména o zaměstnavatele u zaměstnaneckých děl nebo objednatele v případě počítačových programů, databází a kartografických děl.³¹

Zároveň ustanovení § 11 odst. 5 Autorského zákona stanovuje, že poté, co autor zemře a zaniknou majetková práva, tak se může ochrany v omezeném rozsahu domáhat osoba, která byla autorovi blízká, právnická osoba sdružující autory nebo kolektivní správce. V rámci tohoto rozsahu je zahrnut zákaz osobovat si autorství, povinnost uvést jméno autora, nebo povinnost užit dílo pouze způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.³² Dále je třeba upozornit na ustanovení § 2369 Občanského zákoníku stanovující povinnost nabyvatele bez zbytečného odkladu informovat poskytovatele licence o jejím ohrožení nebo porušení.

---

³⁰ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 49.

³¹ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 41 [Oprávnění výhradního licenčního nabyvatele k ochraně práva autorského]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 537.

³² TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 11 [Osobnostní práva]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

Poskytovatel licence je poté povinen poskytnout jejímu nabyvateli veškerou nezbytnou součinnost potřebnou k její právní ochraně.

Prvním nárokem autora je dle § 40 odst. 1 písm. a) Autorského zákona právo domáhat se deklarace jeho autorství. Předpokladem uplatnění této ochrany je hrozící zásah nebo, že k takovému zásahu již došlo. Autorstvím se dle § 5 Autorského zákona rozumí osobnostní právo stanovující, že autorem díla je osoba, která ho vytvořila. V rámci tohoto nároku je autor oprávněn podat zvláštní určovací žalobu, jejímž účelem je určení jeho autorství. Tato žaloba je zvláštní typem obecné určovací žaloby dle § 80 Občanského soudního řádu, která vyžaduje naléhavý právní zájem. Avšak v případě žaloby dle Autorského zákona není nutné prokazovat existenci naléhavého právního zájmu.³³

Druhý nárok dle § 40 odst. 1 písm. b) Autorského zákona spočívá v uložení zákazu ohrozit autora práva, který zahrnuje nebezpečí opakování takového zásahu nebo neoprávněný zásah sám o sobě. Zásahem dle tohoto ustanovení je zejména neoprávněná výroba, obchodní odbyt, dovoz a vývoz originálu, rozmnoženiny nebo napodobeniny díla, neoprávněné sdělování díla veřejnosti nebo neoprávněná propagace, inzerce a jiná reklama. Nárok dle tohoto ustanovení je možné uplatnit již v okamžiku ohrožení práva.³⁴ Zároveň literatura uvádí, že z podstaty věci lze tento nárok uplatnit pouze v situace, že škodlivý stav netrvá.³⁵ Tento závěr se však dle mého názoru neuplatní u neoprávněného zásahu do autorského práva. Pokud by totiž bylo dobrovolně upuštěno od zásahu, tak žalobce bude muset vzít žalobu zpět. Soud mu pak přizná náhradu nákladů dle § 146 odst. 2 Občanského soudního řádu, neboť zpětvzetí bylo zapříčiněno jednáním na straně škůdce.³⁶

---

³³ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 40 [Prostředky přímé ochrany práva autorského]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

³⁴ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 40 [Ochrana autorství]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

³⁵ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 40 [Prostředky přímé ochrany práva autorského]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

³⁶ *Náklady řízení a chování žalovaného*. JIRSA, Jaromír. ATLAS CONSULTING SPOL. S R.O. Právní prostor [online]. 2014 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/judikatura/obcanske-pravo/naklady-rizeni-a-chovani-zalovaneho>.

Třetím nárokem je dle § 40 odst. 1 písm. c) Autorského zákona právo na informace. Autor si může vyžádat sdělení informací o protiprávním užívání jeho díla, o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny nebo napodobeniny díla, o způsobu a rozsahu užití takové rozmnoženiny, o její ceně či ceně služby, která s jejím neoprávněným užitím souvisí. A dále může požadovat informace o osobách, které se takového neoprávněného užití účastní, nebo o osobách, kterým byla rozmnoženina nebo napodobenina určena za účelem jejího poskytnutí třetí osobě. Autor může taktéž požadovat informace potřebné k určení odměny dle § 24 a § 25 Autorského zákona, která mu má být poskytnuta v souvislosti s přeprodejem originálu uměleckého díla a rozmnožováním díla pro osobní a vnitřní potřebu. Povinná osoba musí tyto informace sdělit i za předpokladu, že jsou chráněny obchodním tajemstvím nebo mlčenlivostí. To, v jakém rozsahu je nutné informace sdělit se bude určovat v souladu s proporcionalitou ve vztahu k základním právům.³⁷ Tento nárok lze uplatnit zejména vůči osobě, která do práva neoprávněně zasáhla nebo jej ohrozila; osobě, která disponovala s neoprávněným předmětem za účelem svého ekonomického prospěchu; nebo osobě, která využívala dílo za účelem ekonomického prospěchu.

Čtvrtým nárokem je dle § 40 odst. 1 písm. d) Autorského zákona odstranění následků zásahu do práva. Nejčastěji se bude jednat o stažení neoprávněně vytvořených rozmnoženin a napodobenin díla; nebo zařízení, výrobků nebo součástí, které slouží k obcházení technických prostředků ochrany práv. V krajních případech může být nařízena i likvidace materiálů a strojů, které slouží primárně k výrobě výše uvedených neoprávněných produktů. Veškeré náklady vzniklé v souvislosti s tímto opatřením z podstaty věci bude hradit rušitel.³⁸ Opatření dle tohoto ustanovení jsou dle § 40 odst. 2 Autorského zákona omezena ve svém uplatnění tím, že musí být užitá přiměřeně s ohledem na závažnost porušení. Zároveň je nutné přihlédnout k zájmům třetích osob, zejména spotřebitele nebo osoby jednající v dobré víře.

---

³⁷ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 40 [Prostředky přímé ochrany práva autorského]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

³⁸ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 40 [Prostředky přímé ochrany práva autorského]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

Pátým nárokem je dle § 40 odst. 1 písm. e) Autorského zákona právo autora na to, aby mu bylo poskytnuto přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu byla způsobena. Jeho druh a případná výše se bude posuzovat individuálně s ohledem na intenzitu zásahu do autorského práva. V případě zásahů nejnižší intenzity může být dostatečná omluva, naopak u nejvyšší intenzity, kdy nebude omluva stačit, bude nutné poskytnout peněžité zadostiučinění. Výši peněžitého zadostiučinění určuje soud dle obecných pravidel stanovených v § 2956 a násl. Občanského zákoníku. Důvodem, proč bylo právo na přiměřené zadostiučinění stanoveno v Autorském zákoně je ten, aby tento nárok byl explicitně stanoven i pro oblast autorského práva.³⁹ I přes to, že se jedná o náhradu újmy v oblasti nemajetkových práv, tak její vyjádření v penězích z ní činí majetkové právo, a proto bude podléhat promlčení.⁴⁰

Pokud by soud některému z výše uvedených nároků vyhověl, tak může autorovi zároveň přiznat i právo na zveřejnění rozsudku, které bude provedeno na náklady neúspěšného účastníka řízení. Rozsah, formu a způsob zveřejnění rozsudku bude vždy posuzován s ohledem na okolnosti daného případu. Nejčastěji se bude jednat o zveřejnění rozhodnutí ve sdělovacích prostředcích, tj. v novinách nebo televizi.⁴¹

1.5.2. Správněprávní ochrana

Správněprávní ochrana autorského práva spočívá v pravomoci správních orgánů stíhat taxativně stanovené přestupky, čímž na společnost působí preventivně. Vůči pachatelům přestupků navíc působí i represivně ukládáním sankcí. Právní úprava přestupků je obsažena v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, přičemž subsidiárně se na řízení o přestupcích užije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

---

³⁹ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 40 [Prostředky přímé ochrany práva autorského]. In: TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. prosince 2006, sp. zn. 30 Cdo 1051/2006.

⁴¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 40 [Ochrana autorství]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

Jelikož odvětví správního práva je nekodifikované, jsou jednotlivé skutkové podstaty přestupků a odlišnosti v procesní úpravě obsaženy v právních předpisech, které se týkají jednotlivých odvětví. V případě autorského práva jsou skutkové podstaty obsaženy v hlavě IV. Autorského zákona. Zároveň je v § 105c odst. 1 Autorského zákona obsažena zvláštní úprava místní příslušnosti. O přestupcích dle tohoto ustanovení rozhodují obecní úřady obcí s rozšířenou působností, v jejichž obvodu byl přestupek spáchán, nebo Ministerstvo kultury.

Přestupky lze obecně dělit podle osoby pachatele, která je způsobilá naplnit jeho skutkovou podstatu. Dle tohoto můžeme dělit přestupky fyzických osob; podnikajících fyzických osob a právnických osob; kolektivních správců; a nezávislých správců práv. Toto dělení je důležité z důvodu, že podnikající fyzické osoby a právnické osoby disponují objektivní odpovědností. To znamená, že ke spáchání přestupku stačí naplnění skutkové podstaty bez ohledu na jejich zavinění.⁴²

Skutkové podstaty přestupků v rámci Autorského zákona zejména stíhají neoprávněné užití autorských děl, neoprávněné zásahy do autorského práva nebo výkon kolektivní správy bez řádných oprávnění.

1.5.3. Trestněprávní ochrana

Hmotněprávní úprava trestněprávní ochrany je obsažena v Trestním zákoníku, který stanovuje jeho působnost, základy trestní odpovědnosti nebo jednotlivé skutkové podstaty atd. Co se týče procesní úpravy, tak ta je obsažena v zákoně č. 141/1961 Sb., trestní řád. Mezi další předpisy důležité pro trestněprávní ochranu se řadí zejména zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, který je vůči Trestnímu zákoníku, jakožto obecnému právnímu předpisu, ve vztahu *lex specialis derogat generali*. Trestní zákoník zahrnuje dvě skutkové podstaty, které se týkají autorského práva.

---

⁴² SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘIČOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 345.

První skutková podstata dle § 270 Trestního zákoníku stanovuje, že trestného činu se dopustí osoba, která neoprávněně a nikoliv nepatrně zasáhne do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému a obrazovému záznamu, rozhlasovému a televiznímu vysílání atd. Přičemž kvalifikovaná skutková podstata tohoto trestného činu navíc stanovuje přísnější tresty v případě, že je skutková podstata naplněna při podnikání; ve značném rozsahu; nebo pokud by pachatel spácháním trestného činu získal prospěch velkého rozsahu. Jedná se o tzv. blanketní skutkovou podstatu, takže pro to, aby byl trestný čin spáchán se vyžaduje, aby pachatel porušil příslušná ustanovení Autorského zákona. To znamená, že musí dojít k neoprávněnému zásahu do autorských práv.⁴³

Druhá skutková podstata dle § 271 Trestního zákoníku stíhá padělatelství výtvarných autorských děl a napodobení výtvarných projevů jiného autora. Úmysl pachatele musí směřovat k vytvoření padělku, který by mohl být považován za originál autorova díla, které se snaží padělat. Jelikož se jedná o úmyslný trestný čin, tak aby byla skutková podstata naplněna je nutné, aby pachatel měl alespoň laické povědomí o tom, že se jedná o umělecké dílo.⁴⁴ V rámci této skutkové podstaty zákonodárce rozlišuje padělatelství, kterým jsou vytvářeny přesné kopie autorských děl a napodobováním výtvarných projevů, čímž se myslí konkrétní techniky, styl, barvy a kompozice typické pro určitého autora.⁴⁵ Kvalifikovaná skutková podstata pak přísněji stíhá organizované skupiny nebo získání značného prospěchu.

---

⁴³ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 363.

⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel. § 271 [Padělání a napodobení díla výtvarného umění]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. 3. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2023.

⁴⁵ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 369.

2. Právní úprava licence

Jelikož teorie rozlišuje prameny práva na formální a materiální, tak se pro potřeby této kapitoly právní úpravou myslí právě ony jednotlivé prameny ve formálním pojetí. Formální prameny jsou ty, které obsahují jednotlivé nehmotné právní normy umožňující komunikovat jejich obsah recipientům.⁴⁶ Pro kontinentální právní kulturu a prameny ve formálním pojetí je taktéž důležitá Kelsenova pyramida právních norem, která tyto prameny rozděluje do několika úrovní s tím, že je třeba dodržet zásadu *lex superior derogat legi inferiori*, tj. prameny v nižší úrovni musí být v souladu s těmi v úrovni vyšší.

2.1. Ústavněprávní prameny

Ústavněprávní prameny se řadí do nejvyšší úrovně pyramidy právních norem. Autorského práva se primárně dotýká LZPS, která ve svém čl. 11 garantuje právo na vlastnictví majetku, které má stejný zákonný obsah a ochranu pro všechny vlastníky. Podle výkladu ESLP jsou předmětem vlastnického práva nejen movité a nemovité věci a nehmotné statky, ale jakékoliv nároky nebo zájmy majetkové povahy mající určitou hodnotu. Z tohoto vyplývá, že tento článek se vztahuje nejen na autorská práva, ale i na licence atd.⁴⁷ Vlastnictví zároveň nejenom opravňuje, ale také zavazuje, což se například může projevat v povinnosti autorů strpět výkon zákonných licencí nebo volné užití díla.

Autorské právo a licence jsou dále ovlivněny čl. 26 odst. 1 LZPS, který stanovuje, že každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Dle § 420 odst. 1 Občanského zákoníku se podnikáním rozumí samostatný výkon výdělečné činnosti živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně, za účelem dosažení zisku, na vlastní účet a odpovědnost. Vliv tohoto ustanovení se projevuje v autorském právu tím, že licence lze sjednávat za odměnu nebo že může docházet ke komercializaci jednotlivých způsobů užití díla, například pronájmem nebo půjčováním díla za úplatu.

---

⁴⁶ KNAPP, Viktor. *Teorie práva. Vyd. 1., 3. dot. Beckovy právnické učebnice*. Praha: C.H. Beck, 1995. ISBN 80-7179-028-1. str. 131.

⁴⁷ TOMOSZEK, Maxim, VOMÁČKA, Vojtěch. Čl. 11 [Ochrana vlastnictví]. In: HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2021.

Pokud by toto právo nebylo obsaženo v LZPS, podstatná část autorských děl by vůbec nebyla veřejně přístupná, čímž by se bránilo jejich hospodářskému zhodnocování.⁴⁸

Posledním, avšak neméně důležitým je čl. 34 odst. 1 LZPS. Toto ustanovení garantuje univerzálně, tj i cizincům, právo na zákonnou ochranu práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti. Jelikož se jedná o výhradu zákona, tak ochrana musí být poskytována pouze zákonem, a nikoliv podzákonnými právními předpisy. Dle literatury lze toto ustanovení dokonce považovat jako příkaz zákonné ochrany.⁴⁹ Toto právo je obsaženo v Hlavě IV. LZPS, avšak není uvedeno v čl. 41 LZPS, a tudíž se ho lze domáhat i mimo meze, které jsou stanovené zákony. I přes to však doktrína uvádí, že bez existence zákonů by efektivní výkon a ochrana práv byla výrazně ztížena.⁵⁰

2.2. Mezinárodněprávní úprava

Mezinárodněprávní úprava nabyla své důležitosti v souvislosti s rozvojem mezinárodních obchodních vztahů, které vyžadovaly úpravu autorského práva mezi jednotlivými státy.⁵¹ Tradičně je právo duševního vlastnictví ovládáno zásadou teritoriality, což znamená, že status autorského díla, obsah autorského práva a jeho ochranu určují vnitrostátní předpisy. Z tohoto důvodu vznikají mezinárodněprávní normy, protože umožňují harmonizaci různorodých právních řádů jednotlivých smluvních států, a tudíž je možné poskytovat ochranu autorským dílům v obdobném rozsahu i v zemích, které si jsou blízké svým členstvím v mezinárodních organizacích.

Mezinárodní smlouvy se stávají součástí právního řádu České republiky na základě všeobecné ústavní inkorporační normy dle čl. 10 Ústavy. Toto ustanovení říká, že mezinárodní smlouvy se stávají součástí právního řádu,

---

⁴⁸ TELEC, Ivo a TŮMA, Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-198-4, str. 80.

⁴⁹ TELEC, Ivo a TŮMA, Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-198-4, str. 69-70.

⁵⁰ MORAVEC, Ondřej. Čl. 34 [Právo na ochranu výsledků tvůrčí duševní činnosti]. In: HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKES, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod. I. vydání (1. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2021.

⁵¹ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8, str. 10.

pokud jsou vyhlášeny ve sbírce zákonů a mezinárodních smluv; k jejich ratifikaci poskytl souhlas Parlament; a jsou závazné pro Českou republiku. V souvislosti s mezinárodními smlouvami je nutné zmínit i jejich aplikační přednost. V případě, že by mezinárodní smlouva stanovila něco jiného než „obyčejný“ zákon, tak budou přednostně uplatněny právní normy obsažené v mezinárodní smlouvě.⁵² Z podstaty věci může toto platit pouze pro tzv. self-executing normy, které mají vlastnost být vnitrostátními orgány aplikovány v konkrétní situaci.⁵³

2.2.1. Bernská úmluva

První významná mezinárodní smlouva v oblasti autorského práva je úmluva č. 286/1936 Sb., Bernská úmluva o ochraně děl literárních a uměleckých ze dne 9. září 1886, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908 a v Římě dne 2. června 1928, která se vztahuje na literární, vědecká a umělecká díla bez ohledu na formu či způsob jejich vyjádření. Nepochybně lze její důležitost prokázat zejména v čl. 4 odst. 2, který stanovuje dva obecné principy. Prvním z nich je automatická ochrana, která spočívá v tom, že požívání a výkon práv obsažených v Bernské úmluvě nelze podrobit žádné formalitě. Tím vzniká smluvním státům zákaz podmiňovat autorskoprávní ochranu formalismy, což způsobuje, že díla autorů jednoho smluvního státu budou automaticky chráněna ve všech ostatních smluvních státech.⁵⁴ Druhá zásada spočívá v nezávislosti požívání a výkonu práv na ochraně, která je platná ve smluvním státu, kde dílo vzniklo. Z toho vyplývá, že se rozsah ochrany a poskytované právní prostředky budou řídit právním řádem státu, ve kterém autor ochranu uplatní.

---

⁵² MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan. Čl. 10 [Vázanost mezinárodními smlouvami]. In: SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2016.

⁵³ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 383.

⁵⁴ Module 2: The International Framework. VANTSIOURI, Petroula. BERKMAN KLEIN CENTER FOR INTERNET AND SOCIETY AT HARVARD UNIVERSITY. Module 2: The International Framework[online]. 2014 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: https://cyber.harvard.edu/copyrightforlibrarians/Module_2:_The_International_Framework.

Další významná zásada je obsažena v čl. 5 Bernské úmluvy. Tzv. zásada národního zacházení poskytuje příslušníkům smluvního státu, kteří poprvé uveřejní své dílo v jiném smluvním státu, právo na to, aby s nimi bylo zacházeno jako s příslušníky tohoto státu.

Bernská úmluva byla v některých svých ustanovení již překonána novějšími mezinárodními smlouvami jako je např. dohoda TRIPS.⁵⁵

2.2.2. Dohoda TRIPS

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) je přílohou 1C k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), která byla mezi členskými státy uzavřena dne 15. dubna 1994 a v České republice uveřejněna pod sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace.

Význam Dohody TRIPS spatřuji v tom, že stanovuje totožné podmínky pro celou oblast práva duševního vlastnictví. Do této doby se totiž i přes existenci Bernské úmluvy „dosavadní systém opíral zejména o mnohostranné smlouvy univerzální povahy a zvláštní mezinárodní smlouvy sjednané na jejich základě pod záštitou Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO).“⁵⁶ I přes to má však Dohoda TRIPS zvláštní vztah k Bernské úmluvě spočívající v tom, že čl. 9 Dohody TRIPS zavazuje její smluvní strany k tomu, aby postupovali v souladu s články 1 až 21 Bernské úmluvy. Dohoda TRIPS je tudíž takovým jejím pokračovatelem.

Dále čl. 3 Dohody TRIPS stanovuje jednak výše uvedenou zásadu národního zacházení, ale zároveň je dle čl. 4 založena i na tzv. most favored nation clause, která spočívá v povinnosti členských států zacházet s osobou z jiného smluvního státu způsobem, jakým zachází s osobami z třetích

---

⁵⁵ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 386.

⁵⁶ JEŽEK, Jiří. *Mezinárodní dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví*. Právní rozhledy, 1996, č. 8, [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapter-view-document.seam?documentId=nrptcojzgzpxa4s7hbpxgxztgu3a&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

zemí za předpokladu, že by práva takto poskytnutá převyšovala ochranu stanovenou v Dohodě TRIPS.

Dále význam Dohody TRIPS spočívá v čl. 10, který zmiňuje počítačové programy a databáze. Počítačové programy jsou ve svém zdrojovém nebo objektovém kódu chráněny jako literární díla. Databáze se považují za zvláštní kategorii, která poskytuje ochranu datovému souboru nebo jinému materiálu, který může být strojově čitelný nebo v jiné podobě, například skenovaný. Tato ochrana se však nevztahuje na data v nich obsažená. Článek 27 Dohody TRIPS vzbuzuje v odborných kruzích spory, protože ho někteří považují za povinnost uloženou státům umožnit patentování počítačových programů.⁵⁷

Část 3 Dohody TRIPS je doposud ve své úpravě ochrany duševního vlastnictví nepřekonána.⁵⁸ Obsahuje zejména povinnost smluvních států zajistit možnost uplatnit účinnou ochranu proti zásahům do práva duševního vlastnictví. Dále tato část obsahuje právo na náhradu škody za porušení práva duševního vlastnictví a opatření ke zničení zboží, které do něj může zasahovat, právo na informace nebo právo držitele práv požadovat po celních úřadech, aby v případě porušení autorského práva, nepovolily uvolnění zboží na trh.

2.2.3. Úmluvy WIPO

Mezi další významné mezinárodní organizace patří Světová organizace duševního vlastnictví, která vznikla přetvořením organizace United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property v roce 1970, a to nabytím účinnosti Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví.⁵⁹ Tato organizace pak přijala dvě významné mezinárodní smlouvy, z nichž první byla vyhlášena pod sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví

---

⁵⁷ MAISNER, Martin. Základy softwarového práva. *Právní monografie (Wolters Kluwer ČR)*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-638-7. str. 10.

⁵⁸ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 389.

⁵⁹ *Convention Establishing the World Intellectual Property Organization*. WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION. [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/treaties/en/convention/>.

o právu autorském. Shodně s Dohodou TRIPS se tato úmluva zavazuje v čl. 1 navázat na Bernskou úmluvu. Toto ustanovení se však nedotýká práv a závazků vyplývajících z jiných mezinárodních smluv.⁶⁰ Kromě práv, které autorům přiznává Bernská úmluva, tato smlouva upravuje také práva na rozšiřování díla. Dle čl. 6 této úmluvy mají autoři výlučné právo udílet svolení ke zpřístupnění originálu nebo rozmnoženiny díla prodejem nebo jiným převodem vlastnictví.

Tato úmluva dále stanovuje právní úpravu pronájmu počítačových programů, kinematografických děl a děl na zvukových záznamech, ke kterému mohou autoři poskytnout souhlas, právo na sdělování díla veřejnosti nebo právo na ochranu před obcházením technických prostředků.

Další mezinárodní smlouva z dílny Světové organizace duševního vlastnictví byla vyhlášena Ministerstvem zahraničních věcí ve sdělení č. 48/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech. Jejím cílem je poskytnout základ pro stanovení práv a ochrany výkonných umělců, za které se považují zejména herci, zpěváci nebo hudebníci. Dále poskytuje práva a ochranu zvukových záznamů, kterými se rozumí zvukový záznam výkonu nebo jiných zvuků, vyjádření zvuků, které jsou v jiné podobě než ve filmovém nebo audiovizuálním díle. Výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů mají dle této úmluvy právo na udělení svolení k rozmnožování, rozšiřování, pronájmu nebo zpřístupňování záznamů. Na rozdíl od výše uvedených mezinárodních smluv nenavazuje na Bernskou úmluvu ani jiné mezinárodní smlouvy.⁶¹

---

⁶⁰ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. 7. [Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (Ženeva 1996)]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon (TZK)*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007.

⁶¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. 6. [Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (Ženeva 1996)]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon (TZK)*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007.

2.3. Úprava v rámci práva Evropské unie

Právo Evropské unie je v České republice závazné na základě čl. 10a odst. 1 Ústavy. Toto ustanovení umožňuje přenést mezinárodní smlouvou některé pravomoci orgánů České republiky na mezinárodní organizace a instituce, což umožnilo přenést některé pravomoci na orgány Evropské unie. Právní úprava je zde primárně obsažena v nařízeních, která mají na základě judikatury SDEU přímé právní účinky.⁶² Důsledkem toho je, že nemusí být implementovány do českého právního řádu. Dalším způsobem tvorby práva v rámci Evropské unie jsou směrnice stanovující cíle, kterých má být vnitrostátním právem dosaženo. Proto je nutné, aby je jednotlivé členské státy implementovaly. Směrnice zároveň není možné se přímo dovolávat vůči jiným osobám, pokud ji členský stát neimplementoval, což však nevyklučuje právo se jí dovolávat právě vůči tomuto státu. Závěrem lze jako pramen práva Evropské unie uvést rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie. Tento druh rozhodnutí poskytuje závaznou interpretaci práva Evropské unie na základě předběžných otázek, které soudy jednotlivých členských států předkládají SDEU v souvislosti s konkrétními případy.⁶³

Důležitost právních předpisů Evropské unie spatřuji v jejich konkrétnosti, jelikož na rozdíl od mezinárodních smluv, které fungují jako široký koncepční rámec, stanovují často přímo závazné právní normy. V případě neimplementovaných směrnic může zase Evropská komise uplatnit sankční opatření vůči členskému státu.

2.3.1. Nařízení

Mezi nařízení týkající se autorského práva patří zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu. Toto nařízení se zabývá povinnostmi poskytovatelů on-line služeb, které jsou za úplatu. Takový poskytovatel je povinen umožnit svým uživatelům užívat tyto služby stejným způsobem a za stejných podmínek i v jiném členském

⁶² Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 14. prosince 1971, sp. zn. 43-71.

⁶³ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 12.

státě, než ve kterém mají bydliště. Místo bydliště je poskytovatel oprávněn při uzavírání smlouvy ověřit za pomoci některé z metod, které jsou v tomto nařízení stanoveny. Může se jednat například o prokázání se občanským průkazem nebo kontrolu IP adresy.

Dále pak Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003. Předmětem tohoto nařízení jsou obecně práva duševního vlastnictví a dochází jím k rozšíření ochrany uvedené v Dohodě TRIPS. Právní úprava se zaměřuje na uplatňování opatření proti zboží, které by mohlo porušovat práva duševního vlastnictví, u celních úřadů.

Závěrem lze zmínit nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1563 ze dne 13. září 2017 o přeshraniční výměně formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími mezi Unií a třetími zeměmi ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení. Cílem tohoto nařízení je stanovit pravidla pro vývoz a dovoz některých druhů autorských děl vůči oprávněným příjemcům, kterými se rozumí osoby nevidomé, se zrakovým postižením, s poruchou vnímání atd.

2.3.2. Směrnice

V rámci směrnic je pro autorské právo důležitá zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází. Dle této směrnice jsou databáze chráněny autorským právem jako způsob výběru nebo uspořádání obsahu představující vlastní duševní výtvar autorů. K databázím přiznává směrnice zejména právo povolit nebo provést její dočasné nebo trvalé rozmnožování, překlad, zpracování a úpravu, rozšiřování nebo její sdělování.

Druhou důležitou je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Zaměřením této směrnice je ochrana autorského práva se zřetelem na informační společnost. Dochází zde také

k zakomponování závazků vyplývajících z mezinárodních smluv přijatých v rámci Světové organizace duševního vlastnictví.⁶⁴ Tato směrnice se dále týká majetkových práv na rozmnožování nebo rozšiřování díla a zároveň ukládá členským státům, aby přijaly účinnou právní ochranu před obcházením technických prostředků sloužících k ochraně díla.

Třetím právním předpisem je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících. Účelem této směrnice je sjednotit minimální dobu trvání majetkových práv v Evropské unii. V případě literárních, uměleckých kinematografických a audiovizuálních děl je doba ochrany stanovena na dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Tímto byla překonána doba trvání majetkových práv v Bernské úmluvě, která byla stanovena na 50 let po smrti autora. Dále pak práva výkonných umělců dle této směrnice trvají 50 let od výkonu daného díla. V případě, že by z tohoto výkonu byl záznam, tak se doba trvání majetkových práv bude počítat od prvního vydání záznamu nebo jeho prvního sdělení veřejnosti.

Poslední směrnici, která bude zmíněna v této diplomové práci je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. Jejím cílem je sjednotit právní úpravu ochrany počítačových programů, kterými se dle bodu 7 této směrnice rozumí programy v jakékoliv formě, včetně těch, které jsou součástí hardwaru. Počítačové programy jsou na základě této směrnice chráněny stejně jako díla literární. Zajímavé je, že tato definice zahrnuje i přípravné koncepční materiály.⁶⁵ Následně tato směrnice upravuje autorství, majetková práva a jejich omezení, které je specifické pro počítačové programy, např. povinnost povolit uživateli počítačového programu vytvořit si záložní kopie za předpokladu, že jsou nezbytné k užívání tohoto počítačové programu.

---

⁶⁴ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 401.

⁶⁵ MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR).* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-638-7. str. 16.

2.3.3. Vnitrostátní úprava

Součástí vnitrostátní úpravy jsou, kromě výše uvedené ústavněprávní úrovně, zejména zákony a prováděcí právní předpisy. Pro autorské právo jsou důležité zejména dva právní předpisy, kdy prvním z nich je zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, který nahradil zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých.⁶⁶ Autorský zákon je členěn do dvanácti částí. Pro účely této diplomové práce je nejdůležitější část první, která se nazývá právo autorské a práva s ním související, která je dále členěna do sedmi hlav, které jsou nazvané právo autorské; práva související s právem autorským; zvláštní právo pořizovatele databáze; kolektivní správa; souběh ochrany; přestupky; ustanovení přechodná a závěrečná. Tato diplomová práce se nejvíce věnuje právě hlavě první, která se zabývá předmětem autorského práva, jeho vznikem, obsahem, omezením nebo ochranou. Do 1.1.2014 byla obsahem Autorského zákona i právní úprava licence, která byla s účinností rozsáhlé novely občanského práva přesunuta do Občanského zákoníku.

Druhým právním předpisem je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Jak již bylo uvedeno výše, tak na rozdíl od zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, již obsahuje právní úpravu licencí. Obecně je licence ve vztahu k duševnímu vlastnictví upravena v § 2358 a násl. Občanského zákoníku. Speciální právní úprava licencí k předmětům chráněným Autorským zákonem je stanovena v § 2371 a násl. Občanského zákoníku, který jednak obsahuje zvláštní ustanovení o odměně, omezení nabyvatele licence měnit dílo nebo i zvláštní důvody pro odstoupení od smlouvy. Dále je v § 2384 a násl. Občanského zákoníku upravena nakladatelská licence sloužící k rozmnožování a rozšiřování některých typů autorských děl.

---

⁶⁶ *Autorské právo*. BENEŠ, Marek. PATENT NA ROZUM PROJEKT RAISING AWARENESS ABOUT THE VALUE OF INTELLECTUAL PROPERTY IN THE CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA. Lekce 2: Autorské právo[online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://patentnarozum.eu/lekce/autorske-pravo>.

2.4. Právo užit autorské dílo, způsob a rozsah jeho užití

2.4.1. Obecně

Dle ustanovení § 2371 Občanského zákoníku poskytuje autor nabyvateli licenční smlouvou právo dílo užit v jeho původní a zpracované či jinak změněné podobě. Tímto se myslí licence, kterou je možné poskytnout pouze k některým, nebo ke všem způsobům užití díla. Jak bylo uvedeno v předešlé kapitole, tak se jedná o speciální ustanovení pro díla chráněná Autorským zákonem. Z výše uvedené definice vyplývá, že autor může poskytnout licenci ke svému původnímu dílu, čímž se myslí podoba, ve které dílo sám vytvořil. Zároveň ale může poskytnout licenci k dílu, do něhož bylo jeho původní dílo zakomponováno nebo pokud jeho dílo bylo jinak změněno. Pod tímto si lze představit situaci, kdy by vyšla adaptace určitého díla nebo jeho tzv. remake. V takovém případě je tudíž nutné získat jednak souhlas od autora, který původní dílo vytvořil, ale zároveň i od autora, který toto dílo zakomponoval do svého nového díla.⁶⁷

Dále je třeba si uvědomit k čemu licenční smlouvou dochází, protože se nejedná o převod vlastnictví, ale pouze o poskytnutí užívacího práva formou tzv. konstitutivního převodu.⁶⁸ Z čehož vyplývá, že vlastnická práva (majetková práva) poskytovatele zůstávají zachována, avšak v některých případech jsou udělením licenční smlouvy omezena.

Licence může být dle § 2376 odst. 1 Občanského zákoníku omezena na jednotlivé způsoby užití díla, které mohou být dále omezeny svým rozsahem, a proto Občanský zákoník uvádí demonstrativní výčet těch nejčastějších omezení rozsahu, který zahrnuje množstevní, časový a územní rozsah. Licenci lze dle § 2372 odst. 1 Občanského zákoníku udělit pouze ke způsobům užití díla, které jsou známy v době uzavření smlouvy. Toto ustanovení je kogentní a reguluje styk licencování s novými technologiemi. Pokud by po udělení licence vznikla nová technologie, tak se na ní licence nebude vztahovat a bude nutné zahájit

---

⁶⁷ ČERMÁK, Jiří. § 2371 [Základní ustanovení]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁶⁸ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 159.

vyjednávání o jejím rozšíření. Okamžik vzniku nového způsobu užití díla je objektivní skutečností, tj. časovým úsekem, kdy se objeví první konkrétní předpovědi, že dílo lze pomocí této nové technologie užívat.⁶⁹ Důvodem, proč byl zákonodárce nucen tuto problematiku upravit jsou zkušenosti s příchodem televizního vysílání, počítačů a internetu ve 20. století.⁷⁰

2.4.2. Způsob užití díla

Právní řád obsahuje v § 12 Autorského zákona demonstrativní výčet jednotlivých způsobů užití díla. Jedná se zejména o právo na rozmnožování díla; právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla; právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla; právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla; právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla; a právo na sdělování díla veřejnosti.

Rozmnožováním díla se dle § 13 Autorského zákona rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě. Právo na rozmnožování díla se tudíž vztahuje nejenom na dílo jako celek, ale i na jeho jednotlivé části. Jak bylo uvedeno výše, tak je možné části jednoho díla převzít a zpracovat je do díla jiného nebo jinak pozměnit jeho podobu.⁷¹ Toto právo bude ve většině případů i základem pro další způsoby užití díla, např. vypálení CD, vytisknutí knihy atd. Z výše uvedeného tudíž vyplývá, že se jedná o tzv. mechanické právo, protože zpravidla bude jeho výkonem docházet k zaznamenávání díla na hmotný nosič.⁷² Umístěním díla na hmotný nosič může být dokonce splněna vůbec jedna z podmínek vzniku autorského díla, kterou se podle § 2 odst. 1 Autorského myslí vyjádření díla v podobě, kterou lze objektivně vnímat. Stále je však nutné od sebe

---

⁶⁹ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 35.

⁷⁰ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 168.

⁷¹ HOLCOVÁ, Irena. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-049-6. str. 159.

⁷² TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 13 [Rozmnožování]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

pojmy autorské dílo a hmotný nosič odlišovat, protože hmotný nosič může obsahovat rozmnoženiny více autorských děl.⁷³

Definice rozmnoženiny je v právní úpravě definována širokým pojetím, a tudíž se může jednat o rozmnoženiny dočasné (obrázek na kávové pění), trvalé (záznam na DVD); přímé (zachycení uměleckého výkonu), nebo nepřímé (fotokopie obrazu). Dále § 13 odst. 2 Autorského zákona uvádí demonstrativní výčet forem, ve kterých může být dílo rozmnožováno. Jedná se zejména o rozmnoženiny v tištěné, fotografické, zvukové, obrazové nebo audiovizuální podobě, zhotovením architektonického díla nebo v elektronické podobě zahrnující analogové i digitální zobrazení.⁷⁴

Právo na rozmnoženinu je zároveň obsaženo ve více ustanoveních Autorského zákona, které je nutné od sebe odlišovat. Prvním ustanovením je výše uvedený § 13 Autorského zákona. Druhým je pak § 30 odst. 2 Autorského zákona, stanovující zákonnou licenci, která vylučuje protiprávnost při vytváření rozmnoženiny díla pro vlastní potřebu. Z této zákonné licence jsou dle § 30 odst. Autorského zákona vyňaty počítačové programy, elektronické databáze, architektonické stavby a záznam audiovizuálního díla při jeho provozování ze záznamu nebo přenosu.

Závěrem je nutné k rozmnožování díla podotknout, že dle § 2376 odst. 5 Občanského zákoníku je součástí licence i licence k jeho šíření dle § 14 Autorského zákona.

Jak bylo uvedeno výše, tak rozšiřování úzce souvisí s rozmnoženinou, což vyplývá z § 14 Autorského zákona, který stanovuje šíření nejen originálu díla, ale i jeho rozmnoženiny, která je právě výsledkem předešlého způsobu užití. Dle tohoto ustanovení se rozšiřováním rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem.

---

⁷³ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 13 [Rozmnožování]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁷⁴ HOLCOVÁ, Irena. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-049-6. str. 160.

Z definice rozšiřování lze tudíž vyvodit, že klíčové je zpřístupnění díla buď v jeho originále nebo na hmotném nosiči, např. v knize, na CD či DVD. Dále pak musí dojít k prodeji nebo jinému převodu vlastnictví, tj. k darování, koupi atd. Jelikož se hovoří o převodu vlastnictví, tak je tím vyloučen například pronájem nebo výpůjčka. Zároveň z poslední věty § 14 odst. 1 Autorského zákona vyplývá, že rozšiřování zahrnuje nejen převod vlastnictví, ale i činnost bezprostředně předcházející, která může mít různé formy, např. reklamy, vystavení díla ve výloze nebo ve formě plakátu obsahujícím nabídku.

Právo na rozšiřování díla není ale neomezené, protože se dle § 14 odst. 2 Autorského zákona prvním prodejem nebo jiným prvním převodem vlastnického práva k originálu nebo rozmnoženiny v hmotné podobě vyčerpává s tím, že právo na následný pronájem nebo půjčování zůstává zachováno. Toto platí pro území členských států Evropské unie nebo na území států tvořících Evropský hospodářský prostor pouze ve vztahu k hmotnému nosiči, který byl předmětem tohoto převodu. Judikatura dokonce dovodila, že první nabyvatel je v případě rozmnoženiny počítačového programu, oprávněn k jejímu postoupení. To však platí pouze za předpokladu, že zajistí trvalé odstranění počítačového programu ze svého systému.⁷⁵ Z výše uvedeného tak vyplývá, že autor po vyčerpání svého práva není nadále oprávněn kontrolovat další prodej originálu nebo rozmnoženiny autorského díla.⁷⁶

Právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla se v dnešní době řadí spíše mezi obsoletní ustanovení. Přestože v minulosti se jednalo o častý způsob užití díla, tak v souvislosti se zánikem videopůjčoven jeho existence již není úplně nutná.⁷⁷ Dle § 15 Autorského zákona se pronájmem rozumí zpřístupnění díla ve hmotné podobě za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu poskytnutím originálu nebo rozmnoženiny díla na dobu určitou. Výrazným prvkem pronájmu je, že poskytovatel tak činí za

---

⁷⁵ Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012, sp. zn. C-128/11.

⁷⁶ HOLCOVÁ, Irena. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-049-6. str. 167.

⁷⁷ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*. 2. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 102.

účelem dosažení prospěchu, který může být peněžitý, ale i nepeněžitý. Tento požadavek však nebude naplněn v případě, že úplata nepřesáhne částku, která je nezbytná na pokrytí nákladů na hmotný nosič.⁷⁸ Zároveň předpokladem pronájmu bude zpravidla předání originálu nebo rozmnoženiny díla na jeho hmotném nosiči. Poslední složkou pronájmu je jeho časová omezenost, čímž se liší například od rozšiřování díla výše.

Jak bylo uvedeno v části 1.3.2. této diplomové práce v souvislosti s udělením licence, jejímž účelem je pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla, může autorovi vzniknout dle § 25a Autorského zákona právo na odměnu, kterého se nemůže vzdát.

Půjčováním se podle § 16 Autorského zákona rozumí zpřístupňování rozmnoženiny nebo originálu díla ve hmotné podobě prostřednictvím zařízení přístupných veřejnosti nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu na dobu určitou. Při srovnání pronájmu a půjčování je možné shledat rozdíl v účelu. Na rozdíl od pronájmu totiž půjčování chybí prvek prospěchu. Výkladem lze také dojít k závěru, že půjčování se uskutečňuje v zařízeních, která jsou přístupná veřejnosti, kdy dle literatury tato zařízení zahrnují veškeré prostory přístupné obecně určené skupině osob, např. knihovny, archivy, školy atd.⁷⁹

Vystavováním originálu nebo rozmnoženiny díla se podle § 17 Autorského zákona rozumí jejich zpřístupnění v hmotné podobě umožňující je shlédnout nebo jinak vnímat. Obsahem tohoto ustanovení je dále demonstrativní výčet autorských děl, kterých se tento způsob užití týká. Zejména se jedná o díla výtvarného umění, fotografická díla, díla architektonická včetně urbanistických, díla užitého umění nebo díla kartografická.

---

⁷⁸ HOLCOVÁ, Irena. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-049-6. str. 177.

⁷⁹ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. § 16 [Půjčování]. In: TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019.

Poslední rozsáhlou kategorií, která se řadí do práva dílo užit je sdělování díla veřejnosti dle § 18 odst. 1 Autorského zákona. Dle tohoto ustanovení se sdělováním díla veřejnosti rozumí jeho zpřístupnění v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově. Tato definice je mimo jiné rozšířena druhým odstavcem tohoto ustanovení o tzv. on-demand services,⁸⁰ které spočívají v umožnění jakékoliv osobě mít k dílu přístup v čase a místě podle jejich vlastní volby, zejména za pomoci počítače nebo obdobné sítě. Posledním rozšířením výše uvedené definice je situace, kdy uživatel nahraje do systému spravovaného poskytovatelem služby pro sdílení online obsahu autorské dílo. Dle § 46 Autorského zákona se za tohoto poskytovatele považuje poskytovatel služby informační společnosti, jejímž hlavním účelem je ukládání a sdělování veřejnosti velkého počtu autorských děl nahraných uživateli této služby. Důvod, proč poskytovatel tuto službu umožňuje je, že nahraná díla uspořádává a propaguje, aby dosáhl zisku. Jako příklad lze uvést služby typu YouTube, Instagram nebo TikTok. Dle § 18 odst. 3 Autorského zákona jsou z výše uvedeného vyloučeni například internetový operátoři, protože pouze provozují zařízení, která umožňují nebo zajišťují tento typ sdělování díla. Na rozdíl od práva na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny zde nedochází dle § 18 odst. 4 Autorského zákona sdělením díla veřejnosti k jeho vyčerpání.⁸¹

2.4.3. Rozsah užití díla

Jak již bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, tak licence může být omezena na jednotlivé způsoby užití díla, a to dle § 2376 odst. 1 Občanského zákoníku. Tyto způsoby však lze dále omezit z hlediska množství, místního a časového rozsahu.

Ustanovení § 2376 odst. 3 Občanského zákoníku stanovuje vyvratitelnou domněnku pro licenční smlouvy, jejichž předmětem je autorské dílo. Pokud by z účelu smlouvy nevyplývalo jinak, tak je rozsah licence územně omezen na území České republiky. Časově je licence omezena na dobu, která je pro dané dílo a způsob užití obvyklá, avšak s maximální dobou trvání

---

⁸⁰ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 18 [Obecná ustanovení]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁸¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 18 [Obecná ustanovení]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

jednoho roku ode dne poskytnutí licence. Tato doba může být prodloužena, pokud by dílo bylo odevzdáno až po uzavření licenční smlouvy a v této situaci by běh doby započal až předáním díla. Poslední takto stanovený rozsah je množstevní, který omezuje licenci na množství obvyklé u daného druhu díla a způsobu užití. Jelikož právní úprava užívá neurčité právní pojmy, tak by množství a doba obvyklá byly v rámci případného sporu předmětem znaleckého dokazování.⁸²

Jelikož se jedná o vyvratitelnou domněnku, tak si strany mohou rozsah sjednat jinak. Takové ujednání může být jak v širším, tak užším rozsahu, avšak je třeba dbát na nemožnost plnění, které by vedlo k neplatnosti podle § 580 odst. 2 Občanského zákoníku. Problematicnost rozsahů se taktéž projevuje u počítačových programů, kdy na základě vlivu práva Evropské unie mají poskytovatelé on-line služeb povinnost umožnit užívat dílo v rámci celého území Evropské unie. Zároveň platí výše uvedený požadavek, aby byl v tomto případě územní rozsah výslovně sjednán. Uživatel počítačového programu bude totiž mít zpravidla zájem na tom, aby mohl takový program přenášet na svém zařízení i do jiných států, tak aby mohl toto zařízení užívat.⁸³

Jak již bylo uvedeno výše, tak je autorské právo ovládáno zásadou teritoriality a tudíž se ochrana poskytovaná autorským dílům bude posuzovat nikoliv podle územního rozsahu, ale podle zásady *lex loci protectionis*.⁸⁴ Z tohoto vyplývá, že ve většině případů nebude rozhodné, jakým právním řádem se řídí smluvní vztah vzniklý na základě licenční smlouvy.⁸⁵

Časový rozsah bývá typicky určen na dobu totožnou, jako je sjednané trvání licenční smlouvy. Dále může z účelu smlouvy vyplývat i jiný časový úsek, který může být například při užití díla jako ochranné známky na dobu její

---

⁸² TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 55.

⁸³ JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0. str. 271.

⁸⁴ *Teritorialita a kolizní problematika licenčních smluv v IT*. MAISNER, Martin, Michal KŘÍŽKA a Martin FLAŠKÁR. EPRAVO.CZ [online]. 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/teritorialita-a-kolizni-problematika-licencnich-smluv-v-it-58148.html>.

⁸⁵ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 54.

platnosti.⁸⁶ V případě autorských děl, která se vyrábějí na zakázku, může časový rozsah vyplývat z účelu smlouvy i na celou dobu trvání majetkových práv k autorskému dílu. Časový rozsah zároveň může být sjednán odlišně pro jednotlivé způsoby užití, nebo může být časově omezena i výhradnost a výlučnost licence. Po uplynutí této doby by nabyvateli zanikl některý ze způsobů užití nebo by zanikla výlučnost a výhradnost a tudíž by mohl poskytovatel opětovně udělovat licence nebo sám dílo užívat.

S ohledem na výše uvedený demonstrativní výčet vytváří doktrína další typy rozsahů, které je možné v licenční smlouvě sjednat. Primárně se jedná o věcný rozsah, který ale musí být dostatečně technicky a ekonomicky odlišitelný a zároveň musí umožňovat omezení některých způsobů užití.⁸⁷ Věcným rozsahem může být například omezen počet osob přijímacích rozhlasové nebo televizní vysílání; užití autorského díla pouze za účelem ochranné známky; nebo zveřejnění díla pouze v elektronické podobě nebo ke komerčním účelům.⁸⁸

2.5. Druhy licence

2.5.1. Zákonné licence

Zákonné licence jsou zvláštním typem licencí, jelikož na rozdíl od většiny ostatních nevznikají na základě smluvního ujednání, ale *ex lege* při splnění zákonných podmínek. Důležité je jejich rozdělení, přičemž jak Občanský zákoník, tak i Autorský zákon obsahuje různé typy zákonných licencí, které spolu mohou být provázané. V souvislosti s tím § 81 Občanského zákoníku stanovuje ochranu osobnosti člověka včetně jeho přirozených práv. Demonstrativní výčet v tomto ustanovení dále poskytuje seznam toho, co je chráněno v rámci osobnosti člověka, kdy se jedná zejména o život, zdraví, důstojnost, čest, soukromí nebo projevy osobní povahy. Přičemž do těchto složek je možné zpravidla zasahovat pouze se souhlasem dotčené osoby. Výjimku z toho tvoří právě zákonné licence, které lze uplatnit zejména v případech týkajících se podoby a podobizny člověka,

---

⁸⁶ ČERMÁK, Jiří. § 2376 [Způsob a rozsah užití díla]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁸⁷ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 50 [Omezení licence]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁸⁸ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 30.

dokumentů osobní povahy nebo zvukových a obrazových záznamů. „*Tyto licence Tzv. bezúplatné zákonné licence proto působí ex lege i proti vůli dotčeného člověka. Jedná se o výjimku z absolutního osobnostního práva člověka, jehož výkon ze strany třetích osob je jinak dovolen pouze na základě svolení člověka.*“.⁸⁹ Výklad a užití těchto zákonných licencí musí být vždy restriktivní, protože je zde zasahováno do osobnostních práv člověka.

Pokud by i přes výše uvedené došlo k odchýlení z mezí, které jsou zákonnou licencí stanoveny, tak se může dotčená osoba domáhat dle § 82 Občanského zákoníku, aby bylo od takového neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. V případě, že osoba do jejíchž práv bylo zasazeno zemřela, tak se může této ochrany domáhat každá osoba, která byla zemřelému blízká. Pokud by tento neoprávněný zásah souvisel s jeho činností v právnické osobě, může se s jeho souhlasem a jeho jménem domáhat ochrany i tato právnická osoba. Právní předpisy souhlas dotčené osoby nevyžadují, pokud z důvodu své nepřítomnosti nebo neschopnosti posoudit vlastní situaci nemůže projevit svou vůli. Pokud by tato osoba zemřela, tak se právnická osoba může domáhat upuštění od neoprávněného zásahu a odstranění všech jeho následků.

Zároveň platí, že dle § 29 odst. 1 Autorského zákona se u zákonných licencí k autorským dílům uplatňuje zvláštní třístupňový test. Podle něj lze zákonnou licenci uplatnit pouze stanoví-li tak zvláštní zákon, pokud dílo nebude užito v rozporu s běžným způsobem jeho užití, a pokud jejím užitím nebudou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.

První zákonná licence je obsažena v ustanovení § 88 odst. 1 Občanského zákoníku. Příčinou vzniku této licence je, že podobizna nebo zvukový či obrazový záznam je pořízen nebo použit k výkonu nebo ochraně právem chráněných zájmů jiných osob. Uplatnění nalezne zejména v situacích, kdy je třeba výše uvedené předměty použít k prokázání rozhodných skutečností v soudním, správním nebo jiném veřejnoprávním řízení. Při jejím použití je nutné aplikovat test proporcionality, jehož systematika byla stanovena např. nálezem Ústavního soudu

---

⁸⁹ TŮMA, Pavel. § 88 [Bezúplatná zákonná licence úřední]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022.

ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94. Tento test se skládá celkem ze tří částí, kdy se nejdříve budou vyvažovat jednotlivé chráněné zájmy a práva stran. Výsledkem tohoto testu bude, že se jeden z těchto zájmů nebo práv upřednostní před druhým s tím, že se bude posuzovat přiměřenost zásahu do osobnostních práv. Jinými slovy je třeba posoudit, zda tento zásah napomůže dosažení zamýšleného cíle. Posledním kritériem je subsidiarita, která bude naplněna tehdy, když strana navrhuující provedení důkazu nemá jiné prostředky k tomu, aby rozhodnou skutečnost prokázala.⁹⁰ Tato licence je rozšířena § 34 písm. a) Autorského zákona, který umožňuje, aby v rámci soudního nebo správního řízení bylo v přiměřené míře užito autorské dílo. Zmocnění k uplatnění této licence musí být oprávněné osobě poskytnuto zvláštním právním předpisem.⁹¹ V rámci této licence je taktéž možné, aby dílo bylo sděleno veřejnosti,⁹² neboť lze uplatnit i u nezveřejněných děl a zároveň se vztahuje i na počítačové programy.⁹³

Druhá zákonná licence je upravena v § 88 odst. 2 Občanského zákoníku. Tato licence může vzniknout pouze pokud to stanovuje zvláštní zákon a lze jí uplatnit pro úřední účely, když dochází k pořízení nebo použití podobizny, písemnosti osobní povahy a zvukového nebo obrazového záznamu. Aby mohla být tato licence uplatněna, tak se musí porovnat úřední a soukromý zájem. Pokud by rozhodující subjekt upřednostnil úřední zájem, bude možné licenci využít a tím pádem dojde k zásahu do osobnosti člověka. Rozšíření této licence na autorská díla je prováděno § 34 písm. a) Autorského zákona. V rámci této autorskoprávní části bude nutné aplikovat test proporcionality tak, jak byl popsán výše. Uplatnění nalezne tato licence zejména v rámci rekognice podle § 104b zákona č. 141/1961 Sb. trestní řád, která umožňuje použít fotografii jiné osoby i bez jejího souhlasu.⁹⁴

---

⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 21 Cdo 1267/2018.

⁹¹ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 34 [Úřední a zpravodajská licence]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁹² CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 34 [Úřední a zpravodajská licence]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁹³ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. § 34 [Úřední a zpravodajská licence]. In: TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019.

⁹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2002, sp. zn. III. ÚS 256/01.

Třetí zákonná licence je taktéž upravena v § 88 odst. 2 Občanského zákoníku. Její uplatnění je umožněno v souvislosti s veřejnými vystoupeními a ve věcech veřejného zájmu, které se vztahují k podobizně, písemnosti osobní povahy nebo zvukovému a obrazovému záznamu. Tento typ licence lze uplatnit v rámci zasedání zastupitelstva nebo politických proslovů. Dále je tato licence rozvinuta § 34 písm. a) Autorského zákona, který umožňuje užít autorské dílo při jednání parlamentu a pořizování zápisu z něj. Dále je ale taktéž rozšířena § 34 písm. d) Autorského zákona, který umožňuje využít zejména politické projevy nebo úryvky z veřejné přednášky v rozsahu, který odpovídá informativnímu účelu.

Čtvrtá licence je obsažena v § 89 Občanského zákoníku, který umožňuje pořídit nebo použít přiměřeným způsobem pro vědecké a umělecké účely podobiznu a zvukový nebo obrazový záznam. Tento typ licence je rozšířen ustanovením § 31 Autorského zákona, který umožňuje přiměřeně užít výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů v díle jiné osoby. Jako příklad takových výňatků lze uvést citace v této diplomové práci. Dále toto ustanovení umožňuje použít dílo jiné osoby při výuce pro ilustrační účely nebo při vědeckém výzkumu. Klíčové je, že se jedná o nekomerční licenci, kterou nelze užít za přímým nebo nepřímým hospodářským prospěchem.

Poslední zákonná licence, která bude v této kapitole zmíněna je upravena v § 89 Občanského zákoníku, který umožňuje pořídit nebo použít podobiznu, zvukový nebo obrazový záznam osoby pro tiskové, rozhlasové, televizní a obdobné zpravodajství. Úprava této licence je dále rozvinuta v ustanoveních § 34 písm. b) a c) Autorského zákona, která opravňují užít dílo nebo jeho překlad k informačním účelům v aktuálním zpravodajství, a to jak v novinovém, tak i televizním či internetovém.

2.5.2. Výhradní a nevýhradní, výlučná a nevýlučná licence

V případě výhradních a nevýhradních licencí je nutné nejdříve zmínit § 2361 Občanského zákoníku, který opravňuje poskytovatele užít nebo udělit licenci třetí osobě k právům, ke kterým udělil nevýhradní licenci. Z tohoto ustanovení lze *a contrario* dovodit, že pokud poskytovatel udělí výhradní

licenci, tak bude určitým způsobem omezen. Na což navazuje ustanovení § 2360 odst. 1 Občanského zákoníku, které stanovuje poskytovateli zákaz udělit licenci třetí osobě za předpokladu, že k takovému právu již udělil výhradní licenci. Poskytovatel je tímto způsobem omezen po celou dobu trvání výhradní licence. Ustanovení § 2362 Občanského zákoníku stanovuje vyvratitelnou domněnku nevýhradní licence, tedy že není-li výslovně ujednáno, že se jedná o výhradní licenci, platí, že jde o licenci nevýhradní. Tento požadavek lze odůvodnit tím, že výhradní licence působí *erga omnes*, a tudíž zákonodárce upřednostňuje ochranu nejenom třetí strany, která by byla v dobré víře, že neexistuje výhradní licence, ale zároveň i nabyvatele licence, kterému písemná forma umožní snáze prokázat svá práva.

Prostřednictvím vyvratitelné domněnky je dále v § 2360 odst. 1 věty poslední Občanského zákoníku stanovena tzv. exkluzivní licence, jejíž podstatou je povinnost poskytovatele zdržet se výkonu práv, ke kterým udělil výhradní licenci, pokud si strany výslovně neujednají jinak. Účelem exkluzivní licence je zajištění výlučného postavení nabyvatele. Poskytovatel totiž v tomto případě nebude oprávněn udělit takovou licenci třetí osobě ani sám vykonávat práva z licence vyplývající. Opakem této licence je tzv. sólová licence,⁹⁵ která sice zakazuje poskytovateli udělovat stejnou licenci třetím osobám, avšak samotnému poskytovateli zachovává jeho oprávnění vykonávat práva, ke kterým licenci udělil. V případě, že by poskytovatel udělil nevýhradní licenci třetí osobě bez písemného souhlasu nabyvatele výhradní licence, tak by dle § 2360 odst. 2 Občanského zákoníku taková licenční smlouva vůbec nevznikla. Pokud by ale nevýhradní licence byla udělena před tím, než je udělena licence výhradní, tak původní licence zůstává jakkoliv nedotčena.

Literatura zároveň vytváří i různé kombinace výhradních a nevýhradních licencí, zejména tzv. polovýhradní licenci, která omezuje poskytovatele v možnosti udělit totožnou licenci konkrétně vymezenému okruhu třetích osob.⁹⁶

---

⁹⁵ *Druhy licenčních smluv* [online]. ŠULCOVÁ, Jindra. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.jindrasulcova.cz/single-post/druhy-licencnich-smluv>.

⁹⁶ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 38.

Závěrem lze říci, že je nutné od sebe striktně rozlišovat pojmy výhradní a výlučná licence i přes to, že některá odborná literatura je ztotožňuje.⁹⁷ Každá z nich totiž omezuje poskytovatele jiným způsobem. Jak bylo uvedeno výše, tak výhradní licence zakazuje poskytovateli udělit licenci třetí osobě. Naproti tomu výlučná licence omezuje samotného poskytovatele v užívání práv, ke kterým udělil licenci. Dle mého názoru je důvodem spojování těchto pojmů výše uvedená vyvratitelná domněnka u výlučných licencí, která ve většině případů nebude vyvrácena.

2.5.3. Podlicence a postoupení licence

V souvislosti s licencováním je dle § 2363 Občanského zákoníku možné udělovat podlicence zakládající oprávnění třetí osoby dílo užít, které vyplývá z původní licence. Podlicence tedy nejsou udělovány poskytovatelem původní licence, ale jejím nabyvatelem, protože právě od jeho licence se odvíjí oprávnění obsažené v podlicenci. Právo na udělování podlicencí je nutné sjednat přímo v licenční smlouvě, případně v jejím dodatku. Z toho vyplývá, že pokud je poskytnuta výhradní licence, tak je nutné aby i ujednání o poskytování podlicencí dodržovalo písemnou formu.⁹⁸

V rámci podlicencí se lze setkat i s jejich různými formami umožňujícími jejich řetězení nebo množení. Pod pojmem řetězení si lze představit situaci, ve které nabyvatel původní licence udělí nabyvateli podlicence oprávnění k udělování dalších podlicencí. V takovém případě může dokonce vzniknout i neomezený řetězec, který začíná původní hlavní licencí s navazujícími podlicencemi, které svůj obsah odvíjí od této hlavní licence, takže mohou poskytovat práva dílo užít v rozsahu, který je stejný nebo nižší než v hlavní licenci. Pojem množení podlicencí navazuje na jejich řetězení tím, že vytváří licenční strom, jehož některé větve jsou ukončeny tím, že další nabyvatel již není

---

⁹⁷ JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0. str. 270.

⁹⁸ VÝTISK, Michal. § 2363 [Podlicence]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

oprávněn udělovat podlicence. Naopak některé větve jsou na základě řetězení neomezené.⁹⁹

Dalším důležitým pojmem je postoupení licence, které se na venek může jevit jako podlicence. Teoretický rozdíl mezi podlicencí a postoupením je takový, že v případě postoupení dle § 1895 a násl. Občanského zákoníku dochází ke změně závazku ve formě přechodu práv a povinností z nabyvatele licence na osobu postupníka. Tudíž práva a povinnosti původního nabyvatele prakticky postoupením zanikají. Na rozdíl od postoupení zůstává v případě podlicence původní závazek zachován a nabyvatelovo právo dílo užít na základě licence trvá i nadále, pokud podlicenční smlouva nestanoví omezení tohoto práva.

Pro postoupení licence je třeba, aby nabyvatel získal souhlas poskytovatele licence, který musí být udělen v písemné formě. Pokud by tato povinnost nebyla dodržena, tak by mohl neplatnost namítat poskytovatel. Jiné osoby však neplatnost namítat nemohou, neboť tento požadavek chrání především zájmy poskytovatele.¹⁰⁰ Souhlas není vyžadován, pokud je licence postoupena v rámci převodu závodu nebo jeho části, která je samostatnou složkou, pokud se strany na takovém souhlasu nedohodly v licenční smlouvě. V případě, že bude licence postoupena, tak je původní nabyvatel dále povinen informovat poskytovatele licence jednak o tom, že licenci postoupil, zároveň i o tom, komu jí postoupil.

V některých případech může nastat, že nabyvatel licence postoupí více práv, než kterými je v době uzavření smlouvy oprávněn disponovat. Dle § 1760 Občanského zákoníku by toto samo o sobě nevyvolalo neplatnost smlouvy. Literatura k tomu však dodává, že: „*nicméně neplatnost takového postoupení by bylo možné dovodit s použitím ustanovení o neplatnosti právních jednání (§ 580 a násl.)*.“¹⁰¹

---

⁹⁹ JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0. str. 284-285.

¹⁰⁰ TRÁVNÍČEK, Tomáš. *Je zákaz převoditelnosti majetkových autorských práv překážkou?*. Právní rozhledy, 2016.

¹⁰¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2364 [Postoupení licence]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

2.5.4. Free a Open source licence

Free a open source je zvláštním typem licence dlouhodobě označovaným zkratkou FOSS. Hlavním průkopníkem tohoto druhu licencí je Free Software Foundation, která byla založena v říjnu 1985.¹⁰² Pokud chceme tento typ licenční smlouvy charakterizovat, tak je nejprve nutné vysvětlit původ jejího názvu. „Free“ v kontextu této licence totiž neznamená, že je poskytována zadarmo, ale že v případě jejího užívání není jakkoliv omezována, takže lze toto označení vykládat spíše jako „volný“ nebo „volnost užití“. Dále slovo „open source“ znamená, že takto označený počítačový program má otevřený zdrojový kód, který umožňuje jeho změnu. V souvislosti s výše uvedenou volností zastává Free Software Foundation následující čtyři svobody. První z nich je možnost provozovat počítačové programy jakýmkoliv způsobem užití. Podstatou druhé svobody je, že její uživatelé mohou prostudovat počítačové programy z hlediska jejich fungování a přizpůsobovat je vlastním potřebám. Třetí svoboda umožňuje distribuovat kopie takto upravených počítačových programů a čtvrtá svoboda umožňuje zlepšovat počítačové programy za účelem jeho zveřejnění, aby z něj mohla prosperovat celá komunita, která se okolo FOSS vytvořila.¹⁰³

Jak již bylo uvedeno výše, tak způsob užití a jeho rozsah bývá většinou neomezený, a zároveň je tato licence poskytována jako nevýhradní a bezúplatná. Jako příklad smluvního ustanovení, kterým se uděluje licence, lze uvést: „*V souladu s podmínkami této licence vám každý Přispěvatel tímto uděluje trvalou, celosvětovou, nevýhradní, bezplatnou a neodvolatelnou licenci k autorským právům na reprodukci, přípravu odvozených děl, veřejné vystavování, veřejné předvádění, poskytování sublicencí a distribuci Díla a takových odvozených děl ve zdrojové nebo objektové podobě.*“¹⁰⁴ Často se také v této komunitě vytvářejí tzv. copyleftové počítačové programy, které zavazují veškeré osoby upravující FOSS, aby zachovaly výše uvedenou svobodu pozměňovat a vytvářet rozmnoženiny FOSS. Jako příklad smluvního ustanovení,

---

¹⁰² *Free Software Foundation history* [online]. FREE SOFTWARE FOUNDATION, INC. 2001 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.fsf.org/history/>.

¹⁰³ *Co je to svobodný software?* [online]. FREE SOFTWARE FOUNDATION, INC. 2001 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html>.

¹⁰⁴ *APACHE LICENSE, VERSION 2.0* [online]. THE APACHE SOFTWARE FOUNDATION. 2004 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.apache.org/licenses/LICENSE-2.0>.

keré zakládá copyleftový FOSS, lze uvést následující „Nabyvatel je povinen, aby jakékoliv dílo, které šíří nebo publikuje a které jako celek nebo jeho část obsahuje Software nebo jeho část nebo je z něj odvozeno bylo jako celek bezúplatně licencováno všem třetím stranám za podmínek této Licence.“¹⁰⁵ Jelikož český právní řád obsahuje v § 43 Autorského zákona zákaz obcházet technické prostředky, které slouží k ochraně práv dle Autorského zákona, je taktéž možné zakázat, aby poskytovatel licence ochránil svůj počítačový program prostřednictvím těchto prostředků, které mohou být reprezentovány hesly nebo sériovými klíči, pomocí kterých by si jejich uživatel odemkl přístup k nim. Jako příklad lze uvést následující ustanovení licenční smlouvy: „Poskytnutím licence k dílu se vzdáváte jakéhokoliv práva zakázat obcházení technických opatření, která jsou platná dle daného právního řádu.“¹⁰⁶

2.5.5. End user license agreement (EULA)

EULA jsou zvláštním typem licenčních smluv, které své užití naleznou především v internetovém prostředí a jejich účelem je upravovat práva a povinnosti vyplývající z autorského práva ve vztahu k počítačovým programům, případně webovým stránkám. Ve většině případů je tato licenční smlouva nevýhradní, neumožňuje udělovat podlicence, je nepostupitelná a její způsob užití a rozsah je významným způsobem omezen. Jelikož se jedná spíše o digitální licenci, tak se primárně uzavírá zjednodušenými způsoby, například click-wrap, click-through, browser-wrap nebo shrink-wrap, které jsou uvedeny v kapitole 3.1. této diplomové práce.

Obsahem této licence je zejména právo na omezený počet instalací najednom zařízení nebo neomezený počet instalací na omezený počet zařízení. Dále časové omezení licence, které může souviset s předplatným daného programu. Tato licenční smlouva taktéž obsahuje tradiční ustanovení, která jsou součástí prakticky každé smlouvy směřující vůči běžným uživatelům,

---

¹⁰⁵ GNU General Public License (Všeobecná veřejná licence GNU), verze 2 [online]. FREE SOFTWARE FOUNDATION. 1991 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0.html>.

¹⁰⁶ GNU GENERAL PUBLIC LICENSE Version 3 [online]. FREE SOFTWARE FOUNDATION. 2007 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>.

např. ochranu osobních údajů nebo odstoupení od smlouvy.¹⁰⁷ Jelikož tento typ licenční smlouvy často používají společnosti se sídlem v USA, tak se taktéž snaží omezovat odpovědnost za škodu, která by mohla být používáním počítačového programu způsobena. Dle mého názoru je ale takové omezení, zejména ve vztahu ke spotřebiteli, dle § 2898 Občanského zákoníku v rozporu s právním řádem, protože toto ustanovení říká, že k ujednáním vylučujícím nebo omezujícím právo slabší strany na náhradu jakékoliv újmy se nepřihlíží.

Součástí závěrečných ustanovení taktéž zpravidla bývá ujednání o rozhodném právu, které je ale vždy nutné u spotřebitele vykládat v souladu s čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I). Toto nařízení stanovuje pro smlouvy uzavřené mezi spotřebiteli a podnikateli, že se taková smlouva bude řídit právem země, ve které má spotřebitel obvyklé bydliště a to za předpokladu, že v této zemi podnikatel vykonává svou podnikatelskou činnost nebo se na tuto zemi zaměřuje. Taktéž je zde umožněna volba práva pro spotřebitelskou smlouvu, avšak ani zde nesmí být spotřebitel zbaven ochrany, která by mu byla poskytnuta kogentními ustanoveními právního řádu určeného dle výše uvedeného pravidla bydliště.

2.5.6. OEM licence

Licence OEM (Original Equipment Manufacturer) je dalším zvláštním druhem licence, která se vztahuje výlučně k počítačovým programům. Tuto licenci poskytuje autor díla jinému podnikatelskému subjektu, jehož předmětem podnikání je výroba hardwaru, kterým se myslí hmotné vybavení pevně spojené s počítačem. Tato osoba pak zkombinuje svůj hardware s počítačovým programem, který mu je poskytnut a dodává jej v tzv. *ready to go* formě, čímž je umožněno osobě, která si hardware pořídí, aby s ním ihned po jeho zapojení mohla začít pracovat bez nutnosti jakýchkoliv dalších programů nebo instalací. Nejlepším příkladem, který lze u OEM licencí uvést, je licence k počítačovému programu Windows, která je součástí prakticky všech nově prodávaných laptopů. Důležitost této licence pro společnost Microsoft

---

¹⁰⁷ *Rockstar Games End User License Agreement* [online]. ROCKSTAR GAMES, INC. 2019 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.rockstargames.com/eula#arbitration>.

dokazují její výroční zprávy, které říkají, že až 75 % příjmů divize Windows je tvořeno právě OEM licencemi.¹⁰⁸

Jak už bývá pravidlem u většiny takto komercializovaných počítačových programů, tento typ licenční smlouvy ve vztahu ke koncovému uživateli bývá sjednán jako nevýhradní a nevýlučná licence, která neumožňuje udělování podlicencí a její způsoby užití jsou velice omezené. Mimo jiné tato licence zakazuje jejím uživatelům jakkoliv zveřejňovat, kopírovat, nebo upravovat počítačový program. V tomto lze shledat, že jsou prakticky naprostým opakem FOSS licencí. Součástí této licence bývá i možnost jejího postoupení, která je ale taktéž značně omezená tím, že je možné jí postoupit pouze s hardwarem, se kterým byla dodána. Zároveň při postoupení musí být postupníkovi poskytnuta licenční nálepka, která obsahuje licenční klíč a postupník musí přistoupit k původní licenční smlouvě, k níž zpravidla přistupuje užíváním daného hardwaru.

2.5.7. Nakladatelská licence

Nakladatelská licence je posledním zvláštním typem licenční smlouvy, která bude v této diplomové práci uvedena. Její sjednávání je upraveno v ustanovení § 2384 odst. 1 Občanského zákoníku, které umožňuje autorovi poskytnout licenci obsahující dvě omezení. Prvním takovým omezením je, že tato licence je použitelná pouze u některých druhů autorských děl, kterými jsou zejména díla slovesná, hudební nebo hudebně dramatická, výtvarná, fotografická nebo vyjádřená způsobem podobným fotografii. Druhým omezením, které se k této licenci vztahuje je způsob užití, který musí zahrnovat alespoň rozmnožování a rozšiřování autorského díla. V případě, že by byly sjednány i další způsoby užití, zvláštní úprava nakladatelské licence se uplatní pouze ve vztahu k rozmnožování a rozšiřování a na zbylé způsoby užití se uplatní obecná ustanovení o licencích.¹⁰⁹ Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.5.2. této diplomové práce dle § 2376 odst. 5 Občanského zákoníku platí, že součástí

---

¹⁰⁸ 2012 Annual report [online]. MICROSOFT CORPORATION. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/investor/reports/ar12/financial-review/businessdescription/operating-segments/index.html>.

¹⁰⁹ ČERMÁK, Jiří. § 2384 [Základní ustanovení]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

licence k rozmnožování je i licence k rozšiřování takto zhotovených rozmnoženin. Avšak v tomto případě se nebude jednat o nakladatelskou licenci.

Tento typ licenční smlouvy je možné uzavírat jednak standardními způsoby, jako je písemná licenční smlouva, ale zároveň praxe vytváří i některé další způsoby. Jako příklad lze uvést akceptaci návrhu nakladatele periodika tím, že autor zašle svůj článek do redakce. Seznámení s licenčními podmínkami v této situaci probíhá tak, že jsou uvedeny v daném periodiku na jeho konci nebo u tiráže, kde je taktéž uvedena adresa, kam může autor článek zaslat.¹¹⁰

Ohledně výhradnosti nakladatelské licence platí dle § 2384 odst. 2 Občanského zákoníku vyvratitelná domněnka stanovující, že pokud v písemné licenční smlouvě není výslovně ujednána nevýhradní licence, bude se na ní hledět jako na výhradní.¹¹¹ I přes toto ustanovení nic nebrání sjednání nevýhradní licence ústně, kdy se tato domněnka neuplatní, nebo písemně, ale bude nutné explicitně uvést nevýhradnost licence. Zároveň se výše uvedené ustanovení neuplatní u licenčních smluv, jejichž způsobem užití je rozmnožování a rozšiřování v periodické publikaci. V tomto případě bude nutné, aby si strany sjednaly výhradní licenci přímo v písemné licenční smlouvě.

V souvislosti s nakladatelskou licencí je taktéž autorovi dle § 2385 Občanského zákoníku poskytováno právo na provedení autorské korektury. Z tohoto ustanovení je oprávněn pouze autor, takže pokud by práva a povinnosti k dílu přešla na právního nástupce, tak nebude oprávněn toto právo uplatnit.¹¹² Nabyvatel nakladatelské licence je v této situaci povinen poskytnout autorovi přiměřenou lhůtu k tomu, aby provedl korekturu. Účelem této korektury je, aby autor mohl provést drobné tvůrčí změny svého díla bez toho, aniž by způsobil nabyvateli nakladatelské licence nepřiměřené náklady nebo změnil povahu díla, ke kterému poskytl tuto licenci.

---

¹¹⁰ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 33.

¹¹¹ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 32.

¹¹² *Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz* [online]. VLÁDA. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgezff6obzl5shu&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

Literatura zároveň vykládá autorskou korekturu spíše restriktivně, protože by v rámci tohoto práva nemělo docházet k odstraňování gramatických, grafických a mluvnických chyb, ale mělo by se jím zajistit autorovo právo na nedotknutelnost díla.¹¹³

---

¹¹³ ČERMÁK, Jiří. § 2385 [Právo na autorskou korekturu]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

3. Licenční smlouva

3.1. Vznik licenční smlouvy

Jelikož je licenční smlouva závazkovým vztahem, může mimo jiné vzniknout dle § 1731 Občanského zákoníku učiněním nabídky na uzavření smlouvy. Z tohoto návrhu musí vyplývat úmysl, spočívající v záměru uzavřít licenční smlouvu za podmínek uvedených v nabídce, která je určena konkrétní osobě. Ustanovení § 1732 odst. 1 Občanského zákoníku stanovuje požadavky na nabídku, která musí obsahovat podstatné náležitosti smlouvy v takovém rozsahu, aby bylo možné smlouvu uzavřít prostým a bezpodmínečným přijetím. Je však důležité upozornit, že za přijetí se dle § 1740 Občanského zákoníku nepovažuje mlčení nebo nečinnost.¹¹⁴ V praxi se často stává, že pokud jsou strany dohodnuty na elektronické kontraktaci, tak při komunikaci obsahu smlouvy v rámci revizí dochází k činění nabídek, přičemž tyto jednotlivé nabídky nejsou jejich přijetím s dodatkem nebo výhradou přijaty, ale naopak odmítnuty s tím, že je zároveň učiněna nová nabídka. Důležité je se mít v této situaci na pozoru, protože pokud by taková výhrada nebo změna neměnila podstatně podmínky nabídky, tak je nutné, aby jí odmítla osoba, která jí původně učinila, protože jinak by jí byla vázána.

Právní úprava licencí zároveň umožňuje jejich uzavírání pomocí zvláštního způsobu uzavírání licenčních smluv, který je upraven v § 2373 Občanského zákoníku. Jedná se o kombinaci běžných způsobů kontraktace dle § 1731 a násl. Občanského zákoníku a veřejného návrhu dle § 1780 Občanského zákoníku. Nabídka dle výše uvedeného způsobu směřuje vůči neurčitému okruhu osob, který může dle § 2373 odst. 2 Občanského zákoníku nabídku přijmout provedením určitého úkonu nebo i konkludentně bez toho, aby byl povinen jejímu poskytovateli oznámit uzavření takové smlouvy. Konkludentní uzavření bude spočívat zejména v tom, že její nabyvatel buď přijme, nebo poskytne plnění, které je předmětem smlouvy.

---

¹¹⁴ ŠILHÁN, Josef. § 1740 [Přijetí nabídky]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

Kromě výše uvedených způsobů je taktéž možné, aby licence vznikla i v souvislosti se smlouvou o dílo, neboť § 61 odst. 1 Autorského zákona stanovuje, že pokud autor vytvoří autorské dílo na základě smlouvy o dílo, automaticky objednateli vznikne licence k účelu, který vyplývá ze smlouvy o dílo. Jelikož se jedná o dispozitivní ustanovení, tak strany smlouvy o dílo mají možnost ho vyloučit a uzavřít vlastní licenční smlouvu, která by lépe specifikovala způsoby užití náležející jejímu nabyvateli. Tento vznik licence nalezne své uplatnění zejména v situacích, kdy je vytvářeno logo nebo projektová dokumentace k domu na zakázku.

I v rámci licenčních smluv je možné odkazovat na licenční podmínky, což nalezne uplatnění zejména u některých licencí, které byly uvedeny v předešlé kapitole, např. FOSS nebo EULA. Důležité je, že tyto licenční podmínky musí být veřejně dostupné, nebo známé stranám. Literatura rozlišuje různé způsoby uzavření smlouvy za pomoci licenčních podmínek, zejména click-wrap, shrink-wrap nebo browser-wrap.¹¹⁵ Při použití metody click-wrap dochází k zaškrtnutí políčka, že uživatel souhlasí s licenčními podmínkami, nebo uživatel klikne na tlačítko, které takový souhlas obsahuje. Aby byla splněna výše uvedená podmínka dostupnosti licenčních podmínek, tak bývají přímo umístěny do samotného licenčního souboru, nebo je uživateli umožněn proklik z instalačního průvodce na webové stránky, na kterých jsou licenční podmínky uvedeny.¹¹⁶ Jak již vyplývá z názvu metody shrink-wrap, tak k uzavření licenční smlouvy dochází rozbalením krabice obsahující instalační CD a licenční klíč. Přístupnost licenčních podmínek je zajištěna tím, že jsou natištěny na krabici nebo vloženy pod průhlednou folii, ve které je krabice zabalena.¹¹⁷ V současné době s nástupem internetových obchodů tato metoda ztratila na svém významu. Poslední metoda nazvaná browser-wrap spočívá v uzavírání smlouvy tím, že uživatel navštíví nebo užívá webové stránky. Zajištění dostupnosti licenčních podmínek je prováděno tím, že uživateli je umožněno jejich přečtení buď přímo

---

¹¹⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2373 [Podání návrhu na uzavření smlouvy]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹¹⁶ JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0. str. 282.

¹¹⁷ *Shrinkwrap license*. Itlaw.fandom [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: https://itlaw.fandom.com/wiki/Shrinkwrap_license.

na webových stránkách, nebo prokliknutím z nich.¹¹⁸ Přijetí návrhu je účinné momentem, kdy je jeden z výše uvedených úkonů proveden, přičemž vždy ale bude nutné posoudit obsah návrhu a zvyklosti a praxi, které jsou zavedené mezi stranami.

3.2. Forma licenční smlouvy

Právní úprava určující formu licenčních smluv vyplývá již z ústavněprávní úrovně, která v čl. 2 odst. 3 LZPS stanovuje zásadu legální licence, podle které může každý činit vše, co není zákonem zakázáno. Na to navazuje § 559 Občanského zákoníku, který umožňuje každému si zvolit jakoukoliv formu právního jednání, pokud zákon nebo dohoda stran přímo nestanoví, že je vyžadována určitá forma. Z toho vyplývá, že licenční smlouvu je možné uzavřít i v ústní formě. Obligatorní písemná forma je dle § 2358 odst. 2 Občanského zákoníku vyžadována pouze v případech, že je udělována výhradní licence nebo pokud by licence měla být zapsána do veřejného seznamu. Dále platí, že písemná forma právního jednání zůstává dle § 562 odst. 1 Občanského zákoníku zachována, pokud je právní jednání učiněno elektronickými nebo jinými technickými prostředky, které umožní zachycení jednak obsahu, ale i osoby, která tímto způsobem jedná. Pokud by požadavek na formu nebyl dodržen, byl by důsledkem vznik relativní neplatnosti dle § 582 odst. 1 Občanského zákoníku, která by ale mohla být stranami dodatečně napravena. Dle mého názoru není zároveň možné namítat relativní neplatnost v tom rozsahu, ve kterém již bylo plnění stran poskytnuto, čemuž ale odporují některé názory literatury „*Ke zhojení plněním nemůže dojít, je-li sice forma stanovena v části čtvrté ObčZ, avšak její nedodržení má za následek absolutní neplatnost (např. § 2358)*“.¹¹⁹

Aby se předešlo neplatnosti smlouvy, tak si strany často ve smlouvě sjednávají tzv. salvátorskou klauzuli, jejíž znění může být následující: „*Stane-li se některé ustanovení licenční smlouvy nebo licenční smlouva samotná neplatná, odporovatelná nebo nevynutitelné, či, stane-li se takovou v budoucnu, nedotýká*

¹¹⁸ JANSÁ, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0. str. 282.

¹¹⁹ BERAN, Vladimír. § 582 [Nedostatek formy]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

se to platnosti a vynutitelnosti ostatních ustanovení nebo smluv, pokud z povahy, obsahu anebo okolností, pro něž bylo takové ustanovení nebo smlouva vytvořena, nevyplývá, že tuto část nelze oddělit, nebo ji účastníci nechtěli oddělit od ostatního obsahu této smlouvy. V takovém případě se smluvní strany zavazují takovému vadné ustanovení nebo smlouvu nahradit novým, které v nejvyšší možné míře bude odpovídat obsahu a účelu vadného ustanovení nebo smlouvy, avšak zároveň bude platné, účinné a vynutitelné.“. Důležité je podotknout, že pokud by toto ustanovení bylo umístěno do licenční smlouvy, tak by její neplatností nastala neplatnost i tohoto ustanovení, a proto by dle mého názoru mělo být vloženo do tzv. Letter of Intent, který by umožnil překlenout případnou neplatnost smlouvy.

3.3. Smluvní strany

Právní úprava stanovuje strany licenční smlouvy v § 2358 Občanského zákoníku, který je určuje jako poskytovatele a nabyvatele licence. Podstatné pro určení poskytovatele je, že se jedná o osobu, která je oprávněna disponovat buď se všemi majetkovými právy, nebo jen s některými z nich. Ve většině případů bude poskytovatelem licence autor autorského díla, ale může jím být i zaměstnavatel, který vykonává majetková práva v rámci zaměstnaneckého díla, kolektivní správce nebo právní nástupce. Nabyvatelem licence pak může být jakákoliv fyzická nebo právnická osoba způsobilá k tomu, aby byla nositelem práv a povinností. Nejčastěji se bude jednat o podnikatele, spotřebitele, nakladatele atd.

3.4. Předmět licenční smlouvy

Předmět obecné licenční smlouvy je stanoven v ustanovení § 2358 odst. 1 Občanského zákoníku a je jím oprávnění užívat práva duševního vlastnictví. Do kategorie práv duševního vlastnictví se řadí zejména vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky, označení původu, zeměpisná označení a topografie polovodičových výrobků. Avšak jak již bylo uvedeno v první kapitole této diplomové práce, tak jsou autorská práva taktéž podkategorií práva duševního vlastnictví, přičemž pro udělování licencí k právům chráněným Autorským zákonem platí speciální úprava stanovená v § 2371 Občanského

zákoníku. Toto ustanovení umožňuje udělit oprávnění k výkonu práva užít autorské dílo, které může být užito v jeho původní, zpracované nebo jinak změněné podobě. Důvodem, proč se zákonodárce rozhodl pro konstrukci poskytování uživatelského práva je zejména skutečnost, že osobnostní a majetková práva jsou dle Autorského zákona nepřevoditelná a nelze je převést mezi živými.¹²⁰

Problematika, se kterou se lze v souvislosti s předmětem licenční smlouvy setkat, je zejména jeho náležité označení, které je potřebné k odlišení jednotlivých autorských děl, například u výhradních licencí. K tomu, aby dílo bylo odlišitelné se obvykle bude uvádět jeho název; jméno, příjmení, datum narození a bydliště autora nebo spoluautorů; popis díla a všeho, co je jeho součástí.¹²¹

3.5. Odměna

Odměna je jednou z obligatorních náležitostí licenční smlouvy dle § 2366 Občanského zákoníku. V případě, že by nebyla sjednána, tak by smlouva byla stížena neplatností. Jako výjimku lze považovat situaci, kdy by z jednání stran při uzavírání smlouvy vyplývalo, že chtějí smlouvu uzavřít jako úplatnou, avšak bez určení výše odměny. Pokud by se tak stalo, odměna by se určovala ve výši, která byla obvyklá v době uzavření smlouvy s tím, že by se přihlédlo k tomu, jaké právo je licencí poskytováno a za jakých podmínek, zejména výhradnost, výlučnost nebo omezení rozsahu. Další výjimkou z neplatnosti by pak bylo, kdyby si smluvní strany v licenční smlouvě explicitně sjednaly licenci jako bezplatnou.

Již v licenční smlouvě je zároveň možné navázat odměnu na předem neznámé skutečnosti, např. zisk nabyvatele z užívání licence, čemuž se v praxi říká tzv. tantiémy. Pokud by si strany sjednaly odměnu tímto způsobem, vzniká nabyvateli licence dle § 2366 odst. 2 Občanského zákoníku povinnost umožnit poskytovateli nejméně jednou ročně nahlédnout do účetních záznamů

---

¹²⁰ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str. 56.

¹²¹ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 35.

a další dokumentace, kterou bude poskytovatel potřebovat ke zjištění skutečné výše jeho odměny. Toto zákonné ustanovení však nevylučuje, aby si strany licenční smlouvy sjednaly vlastní časové intervaly pro nahlížení. V rámci tohoto ustanovení je nabyvateli licence poskytnuta alespoň částečná ochrana těchto dokumentů tím, že nesmí být poskytovatelem prozrazeny třetí straně nebo nesmí být využity pro potřeby poskytovatele, které by byly v rozporu s účelem, pro který mu je nabyvatel poskytl. Problém tohoto ustanovení spatřuji ve skutečnosti, že aby mohly tyto dokumenty požívat ochranu, poskytovatel je povinen je označit jako důvěrné. Ne vždy je totiž možné takové označení provést nebo se na něj může zapomenout.

V případě, že je předmětem licenční smlouvy užívací právo k autorským dílům, platí zvláštní úprava obsažená v § 2374 Občanského zákoníku, která požaduje, aby odměna byla určena zejména s ohledem na účel licence, způsob a okolnosti užití díla, velikost tvůrčího příspěvku autora, územní, časový a množstevní rozsah licence. Jak bylo řečeno v úvodu této diplomové práce, tak jednou z posledních novel Občanského zákoníku ve vztahu k licencím bylo zavedeno sjednávání pevných odměn pouze v odůvodněných případech a s ohledem na zvláštnosti jednotlivých odvětví. K tomu důvodová zpráva uvádí, v jakých situacích je možné sjednat pevnou odměnu „*kdy nelze základ pro výpočet podílové odměny prakticky určit nebo kdy administrativní náklady na určení podílové odměny by byly nepřiměřeně vysoké*“¹²². V praxi se pevná odměna bude sjednávat v rámci tzv. buy-out licencí, kterými autor uděluje výhradní a výlučné právo užívat dílo všemi způsoby a jakkoliv jej měnit po celou dobu trvání majetkových práv. K dílu pak i nadále zůstávají zachována osobnostní práva autora, která ale také bývají různými způsoby smluvně omezována, zejména tím, že autor poskytuje předběžné souhlasy v případech, kdy by byl jeho souhlas vyžadován, např. souhlas ke změně díla.¹²³

---

¹²² Důvodová zpráva k zákonu č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. VLÁDA. 2021 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqizf6nbshfpwi6q&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search#>

¹²³ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 166.

Jelikož je problematika pevných odměn stále relativně nová, tak v současné době doposud neexistuje judikatura, která by nové ustanovení aplikovala, avšak dle mého názoru se s pevnou odměnou lze nejčastěji setkat při tvorbě loga na zakázku. Ve většině případů je toto logo tvořeno na základě smlouvy o dílo, a tudíž v souladu s výše uvedeným vzniká licence automaticky, avšak v rámci právní jistoty je stále vhodnější si podmínky sjednat ve zvláštní licenční smlouvě. V takovém případě se domnívám, že právě v tomto odvětví je velice nepraktické sjednávat pevné odměny. I přes to, že zákon přikazuje sjednávat odměnu v pohyblivé částce, není tím stále dotčeno právo na to, aby si strany sjednaly bezplatnou licenci na základě obecných ustanoveních pro licenční smlouvu.¹²⁴

V souvislosti s pohyblivou odměnou u autorskoprávních licenčních smluv je dle § 2374a Občanského zákoníku nabyvatel povinen nejméně jednou ročně poskytnout autorovi aktuální, relevantní a úplné informace o užití autorského díla. Důležité je ale vždy posoudit, jaké informace budou poskytnuty, protože rozsah těchto informací musí být přiměřený okolnostem daného případu. V tomto případě se bude přihlížet zejména k nepřiměřenosti nákladů na poskytnutí těchto informací ve vztahu k výnosům, které plynou z užití licence. Dále může nastat situace, že podíl autora na díle jako celku je nevýznamný, tudíž informace o užití díla bude moci požadovat pouze za předpokladu, že je potřebuje k uplatnění nároku na dodatečnou odměnu. K této povinnosti literatura dále říká: „*Plnění této povinnosti může být utvrzeno příslušnou konkrétní sankcí, a jestliže by tomu tak nebylo, bylo by při porušení povinnosti i v těchto případech možné postupovat podle ustanovení o náhradě škody.*“¹²⁵

V souvislosti s udělováním podlicencí může autor dle § 2374a Občanského zákoníku požadovat, aby mu byly nabyvatelem licence sděleny informace o rozsahu užívání díla nabyvatelem podlicence. V případě, že by nabyvatel tyto informace neměl, tak mu vzniká právo požádat nabyvatele podlicence o to, aby mu tyto informace sdělil. Následně je pak nabyvatel licence předá jejím

---

¹²⁴ ČERMÁK, Jiří. § 2374 [Právo na dodatečnou odměnu za poskytnutí licence]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹²⁵ MAREK, Karel. *Licenční smlouva*. Bulletin advokacie, 2017, č. 12, s. 22-26.

poskytovateli. Významné je, že není možné právo na informace jakkoliv smluvně vyloučit či se ho vzdát.

V praxi může při sjednávání odměn nastat situace, že je odměna stanovena v natolik nízké výši, že zde vznikne nepoměr k výnosům, které nabyvateli licence z jejího užívání vznikají. Pokud toto nastane, je autor dle § 2374 odst. 2 Občanského zákoníku oprávněn k tomu požadovat přiměřenou a spravedlivou dodatečnou odměnu. Doktrína označuje toto ustanovení jako tzv. *bestseller clause*,¹²⁶ které nelze jakkoliv omezit, vyloučit nebo se ho vzdát. Rozhodným okamžikem pro vznik tohoto práva je moment, kdy se právě odměna dostane do nepoměru k výnosům. Určení tohoto okamžiku je důležité, protože se od něj počítá běh promlčecích lhůt.¹²⁷ Právo na dodatečnou odměnu se nevztahuje pouze na licence, ale například i na mzdu, která byla poskytnuta při vytváření zaměstnaneckých děl. K tomu § 58 odst. 6 Autorského zákona stanovuje, že autor zaměstnaneckého díla má právo na přiměřenou dodatečnou odměnu, pokud by se mzda nebo jiná odměna dostala do zjevného nepoměru k zisku, který zaměstnavatel získává z užití práv k zaměstnaneckému dílu. Vždy ale bude nutné, aby bylo posouzeno, v jakém rozsahu se dílo podílí na dosažení takového zisku.¹²⁸ Dále platí, že právo na dodatečnou odměnu u zaměstnaneckých děl se dle § 58 odst. 7 Autorského zákona neuplatní u počítačových programů, databází atd. Právo na dodatečnou odměnu se nejdříve uplatňuje u nabyvatele licence nebo zaměstnavatele a až v případě, že požadavku nevyhoví, bude se uplatňovat soudně. Soud bude odměnu posuzovat na základě výše uvedených kritérií, zejména tedy bude srovnávat původní odměnu se ziskem z užití licence, jakým podílem se licence podílela na zisku a obvyklou výši odměny, která by v této situaci byla za normálních okolností poskytnuta.

---

¹²⁶ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 167.

¹²⁷ HOLCOVÁ, Irena, KŘEŠŤANOVÁ Veronika. § 2374 [Dodatečná odměna autora]. In: ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Komentáře (Wolters Kluwer ČR)*. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. ISBN 978-80-7598-412-8.

¹²⁸ SEDLÁKOVÁ, Jana; TOMEK, Roman; FORMANOVÁ, Tereza; ČECH, Pavel a HRADSKÝ, Jiří. *Softwarové smlouvy: jejich specifik a kontrakční proces. Právní praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-814-6. str. 140.

3.6. Povinnost využít licenci

Obecná právní úprava licence stanovuje v § 2359 odst. 1 Občanského zákoníku, že její nabyvatel nemá povinnost jí využít. Výjimkou je situace, kdy je trvání práva odvislé od výkonu licence. Jako příklad lze uvést situaci, kdy je poskytována licenční smlouva k ochranným známkám, § 31 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách stanovuje, že je možné ochrannou známku zrušit na návrh třetí osoby, pokud nebyla po nepřetržitou dobu 5 let, které předchází podání návrhu na její zrušení, řádně užívána. Dle mého názoru se za řádné užívání nebude považovat umístění loga pouze na jeden marketingový předmět. Avšak pro autorskoprávní licence platí opak, protože dle § 2372 odst. 2 Občanského zákoníku je nabyvatel povinen licenci využít. Jelikož se jedná o dispozitivní ustanovení, je možné, aby si strany ujednaly jinak. Avšak i přes toto jiné ujednání zůstává zachováno právo autora na omezení nebo odstoupení od výhradní licence pro nečinnost nabyvatele dle § 2378 Občanského zákoníku, o kterém bude pojednáváno dále.¹²⁹ Proto lze více než doporučit, aby strany dobře zvážily, zda je pro ně skutečně vylučná licence správným řešením.¹³⁰

3.7. Rozmnoženina pro autora

Poskytnutí rozmnoženiny pro autora je upraveno § 2377 Občanského zákoníku. Jedná se o právo, které náleží pouze autorovi a nikoliv jeho právnímu nástupci nebo osobě, která vykonává majetková práva.¹³¹ Toto ustanovení stanovuje povinnost nabyvateli licence, jejíž způsob užití je stanoven jako rozmnožování autorského díla, aby poskytl autorovi alespoň jednu rozmnoženinu díla, kterou na základě této licence pořídí. Tato povinnost platí pouze v situacích, kdy to lze po nabyvateli licence spravedlivě požadovat a zároveň to musí být pro dané dílo obvyklé. Požadavek spravedlivosti se posuzuje podle povahy díla,

---

¹²⁹ TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu. Beckova edice právní instituty*. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5. str. 37.

¹³⁰ FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8. str. 31.

¹³¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2377 [Rozmnoženina pro autora]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

množstevního rozsahu licence a hodnoty dané rozmnoženiny.¹³² Rozmnoženina je pak poskytována na náklady nabyvatele licence. Nejčastějšími případy, kdy bude nabyvatel povinen poskytnout tuto rozmnoženinu jsou slovesná, hudební, hudebně-dramatická, výtvarná a fotografická díla,¹³³ takže zpravidla knihy nebo CD s albem daného interpreta.

3.8. Omezení nabyvatele licence

V souvislosti s licenční smlouvou je nabyvatel v jejím užívání omezován osobnostními právy autora, která byla popsána v kapitole 1.3.1 této diplomové práce. S ohledem na to, že si autor může dle § 11 odst. 2 Autorského zákona osobovat své autorství, tak je v § 2375 odst. 1 Občanského zákoníku stanoveno oprávnění nabyvatele změnit označení autora, pokud si to strany mezi sebou ujednají. Vzhledem k tomu, že toto ujednání nemusí být ani u výhradních licencí v písemné formě,¹³⁴ většinou se spíše bude poskytovat formou ústního souhlasu.

Dále má autor dle § 11 odst. 3 Autorského zákona právo na nedotknutelnost svého díla, která spočívá v poskytování svolení ke změnám a zásahům do jeho díla. Nabyvatel má dle tohoto ustanovení taktéž povinnost užívat dílo způsobem, kterým nebude snižovat jeho hodnotu. Zasáhnout do tohoto osobnostního práva je umožněno dle § 2375 odst. 2 Občanského zákoníku tím, že nabyvatel licence může změnit jednak dílo, ale i jeho název či ho jakkoliv jinak měnit za předpokladu, že si to smluvní strany sjednají. Toto právo nemusí být ujednáno v případě, že by se jednalo o změnu, u které lze spravedlivě předpokládat, že by k ní autor dal souhlas, což však neplatí v situacích, kdy si autor svůj souhlas vyhradí, o čemž musí nabyvatel licence vědět. Nejčastěji v praxi nalezne toto ustanovení své uplatnění u výše uvedených buy-out licencí.

---

¹³² ČERMÁK, Jiří. § 2377 [Rozmnoženina pro autora]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹³³ CHALOUPKOVÁ, Helena. § 2377 [Rozmnoženina pro autora]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014.

¹³⁴ ČERMÁK, Jiří. § 2375 [Omezení nabyvatele licence]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

3.9. Práva z vad a záruka

Jelikož je licenční smlouva závazkovým vztahem, který vzniká nejméně mezi dvěma osobami, je možné, že jedna z nich nebude řádně plnit, čímž se dle § 1916 odst. 1 Občanského zákoníku mimo jiné myslí, že předmět plnění nebude mít stanovené nebo ujednané vlastnosti. Naopak řádným plněním se dle § 1914 odst. 1 Občanského zákoníku myslí plnění bez vad se stanovenými nebo obvyklými vlastnostmi tak, aby předmět plnění mohl být použit dle smlouvy nebo účelu smlouvy, pokud byl stranám znám. Mimo tyto faktické vady je možné, aby dílo mělo právní vady. Těmi se dle § 1920 Občanského zákoníku myslí situace, kdy k předmětu plnění uplatňuje třetí osoba svá práva. Zejména se bude jednat o situace, kdy poskytovatel licence tvrdí, že je oprávněn disponovat s určitými majetkovými právy i přes to, že tomu tak není. Toto nebude právní vadou, pokud o této skutečnosti nabyvatel věděl nebo vědět musel.

Uplatňování práv z vadného plnění nemá přímo stanovenou formu,¹³⁵ takže je možné jejich uplatnění provést i ústně nebo emailem. Pro potřeby soudního řízení lze ale doporučit písemnou formu s dodejkou, tak aby bylo jasné, že nabyvatel oprávněný z vadného plnění uplatnil svá práva včas. Uplatnění vad je činěno tím, že se vada označí nebo se oznámí, jakým způsobem se projevuje, a to adresovaným prohlášením, které bude směřovat vůči poskytovateli licence.¹³⁶

V případě, že se bude jednat o odstranitelné vady, může dle § 1923 Občanského zákoníku nabyvatel požadovat jejich odstranění tím, že poskytovatel dílo opraví, doplní ho o chybějící části nebo poskytne slevu z licenční odměny. V některých případech může nastat situace, že vadu nebude možné odstranit, a tudíž nebude možné, aby nabyvatel dílo řádně užíval. Toto pak bude zakládat nabyvateli právo od licenční smlouvy odstoupit nebo požadovat přiměřenou slevu.

---

¹³⁵ POROD, Jakub. § 1923 [Práva z vadného plnění]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹³⁶ ŠILHÁN, Josef. § 1921 [Výtknutí vad v reklamační lhůtě]. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014..

Dále může nastat to, že poskytovatel vady dobrovolně neodstraní, protože je například rozporuje. V takové situaci vzniká nabyvateli právo uplatnit dle § 1921 Občanského zákoníku vady u soudu. Předpokladem pro to je, že vady uplatní u poskytovatele bez zbytečného odkladu poté, kdy bude mít možnost si věc prohlédnout a vady zjistit. Právo na uplatnění vad je limitováno objektivní lhůtou 6 měsíců ode dne, kdy byl předmět licenční smlouvy předán. V praxi se záruka prodlužuje, protože výše uvedené lhůty jsou velice krátké. V rámci licencí k počítačovým programům bývá prodloužená záruka nahrazována smlouvami o poskytování služeb údržby a podpory. Důvod, proč praxe nahrazuje záruku touto samostatnou smlouvou je, že vady na počítačových programech se mohou v souvislosti s jejich aktualizacemi objevovat i po této lhůtě, a proto jsou po určitou dobu opravy, údržba a aktualizace dle této smlouvy poskytovány bezplatně a až po uplynutí určité lhůty jsou hrazeny nabyvatelem počítačové programu.¹³⁷

3.10. Mlčenlivost

V části 3.5. této diplomové práce byla zmíněna zákonná povinnost mlčenlivosti, která spočívá v povinnosti poskytovatele utajit účetní a jiné doklady, které mu budou poskytnuty za účelem stanovení dodatečné odměny nebo odměny u tantiém. V souvislosti s licenční smlouvou jsou ale i poskytovatelem předkládány některé dokumenty. Poskytovatel je dle § 2367 Občanského zákoníku povinen předat nabyvateli bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy veškeré podklady a informace, které bude nabyvatel potřebovat k výkonu své licence. Doktrína při uplatnění tohoto ustanovení dovodila, že je možné navázat poskytnutí podkladů a informací na splnění podmínek, které si strany ujednají, např. zaplacení odměny.¹³⁸ Tyto podklady a informace je dle § 2368 Občanského zákoníku nabyvatel povinen utajit před třetími osobami za předpokladu, že ze smlouvy nebo z povahy těchto dokumentů nevyplývá, že poskytovatel nemá zájem, aby bylo dodrženo jejich utajování. Třetí osobou dle tohoto ustanovení

---

¹³⁷ SEDLÁKOVÁ, Jana; TOMEK, Roman; FORMANOVÁ, Tereza; ČECH, Pavel a HRADSKÝ, Jiří. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces. Právní praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-814-6. str. 162.

¹³⁸ SEDLÁKOVÁ, Jana; TOMEK, Roman; FORMANOVÁ, Tereza; ČECH, Pavel a HRADSKÝ, Jiří. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontrakční proces. Právní praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-814-6. str. 136.

není zaměstnanec nabyvatele ani další osoby, které se podílejí na podnikání nabyvatele, pokud jím jsou zavázáni k mlčenlivosti. Toto se vztahuje i na další dokumenty, které budou nabyvateli poskytnuty i v průběhu licenční smlouvy. Poté, co licence zanikne, vzniká nabyvateli povinnost dle § 2368 odst. 2 Občanského zákoníku vrátit poskytnuté podklady a utajit sdělení do doby, než se stanou obecně známými.

Dle mého názoru je ale tato úprava ve většině případů nedostatečná, takže je vhodné její smluvní rozšíření. Svůj názor zakládám na tom, že § 2368 Občanského zákoníku obsahuje relativně nekonkrétní ustanovení, kdy bude na nabyvateli licence, aby posoudil, že poskytovatel nemá zájem na utajování příslušných dokumentů. V tomto případě je spíše vhodnější postupovat s větší ostražitostí a konkrétně definovat, jaké dokumenty podléhají mlčenlivosti. Dále je vhodné stanovit, jakým způsobem budou dokumenty chráněny před vyzrazením, např. jejich umístěním v archivu nebo heslem a upravit zničení a vrácení dokumentů. Závěrem jsou v praxi často tyto povinnosti zajištěny smluvními pokutami.

3.11. Zánik licenční smlouvy

Kromě běžných způsobů zániku závazků zejm. splněním nebo dohodou, které jsou stanoveny v § 1908 a násl. Občanského zákoníku, je taktéž možno od licenční smlouvy v některých zvláštních případech odstoupit. V souvislosti se zánikem je nutné zmínit plynutí času, protože licenční smlouvy mohou trvat pouze po dobu, co trvají majetková práva k dílu, takže jejich zánikem dochází k zániku i licenční smlouvy.¹³⁹

3.11.1. Odstoupení od smlouvy a omezení licence pro nečinnost nabyvatele

Prvním takovým způsobem ukončení smlouvy je dle § 2378 Občanského zákoníku možnost autora odstoupit od smlouvy z důvodu, že nabyvatel vůbec nevyužívá výhradní licenci. V případě, že by tento důvod byl uplatněn,

---

¹³⁹ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘIČHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 171.

zanikne licenční smlouva ex tunc.¹⁴⁰ Lhůta pro uplatnění tohoto práva vzniká až po dvou letech od udělení licence a v případě, že by dílo bylo odevzdáno až po udělení licence, tak tímto odevzdáním. Autor je zároveň kromě odstoupení od smlouvy oprávněn použít i mírnější opatření, kterými by omezil způsob užití, rozsah nebo exkluzivitu licence. Výjimku z tohoto důvodu odstoupení tvoří situace, kdy nečinnost nabyvatele je převážně zapříčiněna důvody na straně autora díla.¹⁴¹ Pro to, aby autor mohl uplatnit své právo, je třeba, aby vyzval nabyvatele k užití licence, k čemuž mu stanoví přiměřenou lhůtu, jejíž běh počíná doručením výzvy. I výzva může být zaslána až po uplynutí výše uvedené dvouleté lhůty. Jelikož ve výzvě musí být uvedeno, že autor je v případě nevyužití licence oprávněn odstoupit, je nejvhodnější dle mého názoru přímo do této výzvy stanovit, že pokud by nabyvatel dílo nevyužil, tak autor rovnou od smlouvy odstupuje. Toto zapříčiní, že autor nebude povinen zasílat dva dokumenty.

Pokud by dílo bylo výtvozem spoluautorů, je možné od licenční smlouvy odstoupit za předpokladu, že s tím souhlasí všichni z nich. V případě, že by mezi spoluautory nebyla shoda na odstoupení od smlouvy, tak mohou požádat soud, aby v případě, že existují závažné důvody a lze to po autorovi, který nesouhlasí, spravedlivě požadovat, nahradil prohlášení vůle nesouhlasícího autora.¹⁴²

Při odstoupení od smlouvy pro nečinnost vzniká dle § 2381 odst. 1 Občanského zákoníku autorovi povinnost vrátit nabyvateli odměnu, a to však pouze za předpokladu, že nabyvatel licenci vůbec nevyužil. Pokud by ale pouze omezil licenci nebo ukončil její výhradnost, bude se dle mého názoru vracet jenom část této odměny a zároveň se poměrně sníží veškerá další plnění, která by po omezení nastala. Jak bylo uvedeno výše, platí dle Občanského zákoníku, že nabyvatel má povinnost využít autorskoprávní licenci, pokud by si strany neujednaly jinak. Pokud by však nebylo toto ustanovení vyloučeno a nabyvatel by měl povinnost licenci využít, tak by právo na odměnu

---

¹⁴⁰ ČERMÁK, Jiří. § 2381 [Odstoupení a odměna autora]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁴¹ ČERMÁK, Jiří. § 2378 [Právo autora odstoupit od výhradní licence]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁴² CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2378 [Odstoupení od smlouvy nebo omezení licence pro nečinnost nabyvatele]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

zůstalo odstoupením zachováno.¹⁴³ Taktéž je možné, že odměna bude sjednána pohyblivou částkou v závislosti na příjmech z licence. V takovém případě by měl autor nárok na odměnu, kterou by obdržel za normálních okolností, kdyby nabyvatel licenci využil.¹⁴⁴

V souvislosti s odstoupením může vzniknout autorovi povinnost nahradit škodu dle § 2380 Občanského zákoníku na základě zvláštní skutkové podstaty. Vznik této povinnosti je podmíněn důvody, které jsou hodné zvláštního zřetele, zejména podíl autora na nečinnosti.¹⁴⁵

3.11.2. Odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora

Druhým důvodem pro odstoupení je dle § 2382 Občanského zákoníku situace, kdy ještě nezveřejněné dílo nadále neodpovídá přesvědčení autora a pokud by bylo zveřejněno, významně by se dotklo jeho oprávněných osobních zájmů. Změna přesvědčení autora dle literatury spočívá zejména v: „*Projev niterného stavu autora a je spojena s jeho rozhodnutím o zveřejnění díla (§ 11 odst. 1 AutZ), resp. se změnou rozhodnutí o zveřejnění díla (nezveřejnění díla). Změna přesvědčení se tak může týkat osobnostních, a nikoli majetkových zájmů.*“¹⁴⁶ Pod osobnostními zájmy si lze představit např. dobrou reputaci autora, která by byla jeho zveřejněním dotčena, protože použitý styl již není v dané době užíván. Rozdíl mezi tímto důvodem pro odstoupení a odstoupením pro nečinnost je v účinnosti. Jak bylo uvedeno výše, tak odstoupení pro nečinnost nabývá účinnosti jeho doručením, avšak u změny přesvědčení autora nastávají účinky náhradou škody, která bude odstoupením způsobena, nebo poskytnutím dodatečné jistoty, kterou se dle § 2012 odst. 1 Občanského zákoníku může rozumět zástavní právo nebo ručení. V některých případech může nastat to, že autor bude chtít dílo znovu licencovat.

---

¹⁴³ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání.* Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 173.

¹⁴⁴ ČERMÁK, Jiří. § 2381 [Odstoupení a odměna autora]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace).* Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁴⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2380 [Náhrada škody nabyvateli]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁴⁶ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2382 [Odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2023.

V této situaci je povinen nejdříve licenci nabídnout původnímu nabyvateli licence, od které odstoupil, a to za obdobných podmínek, které byly sjednány v původní licenční smlouvě.

3.11.3. Odstoupení a zánik nakladatelské licenční smlouvy

Právní řád umožňuje u nakladatelských licenčních smluv zvláštní důvod pro odstoupení, který je stanovený v § 2385 odst. 2 Občanského zákoníku. Jedná se o situaci, kdy by nabyvatel licence neumožnil autorovi díla, aby provedl autorskou korekturu, která byla popsána v kapitole 2.5.7 této diplomové práce. Předpokladem pro tento zánik však je, že neumožnění autorské korektury by způsobilo užití díla způsobem, který by snižoval jeho hodnotu. Po uplatnění tohoto důvodu zaniká licenční smlouva *ex tunc*, a zároveň zaniká i právo autora na odměnu.¹⁴⁷

Dále nakladatelská licence zaniká, pokud je poskytnuta na omezený počet rozmnoženin, který byl již vyčerpán, avšak předpokladem pro tento zánik je, že její poskytovatel vyzve nabyvatele, aby uzavřel dohodu o navýšení počtu rozmnoženin. Pokud by taková dohoda nenastala, tato licence *ex lege* zanikne. Dle mého názoru se tento způsob zániku licenční smlouvy využije zejména u výhradních licenčních smluv, které mohou vzniknout i bez toho, aby to v písemné licenční smlouvě bylo uvedeno, což by u některých autorů, kteří si tohoto nejsou vědomi, zapříčinilo jejich nemožnost šířit své dílo dále.

3.11.4. Výpověď

Mezi způsoby, kterými může zaniknout závazek se dále řadí výpověď. Výpovědní důvod musí být dle § 1998 Občanského zákoníku stanoven buď zákonem, nebo se na něm musí strany dohodnout. Pokud je oprávněnou stranou výpověď uplatněna, zanikne licenční smlouva uplynutím výpovědní lhůty nebo doručením výpovědi, pokud lze vypovědět bez výpovědní doby, a to *ex tunc*.¹⁴⁸ Mezi nejčastější důvody, které si strany ve smlouvě sjednávají,

---

¹⁴⁷ ČERMÁK, Jiří. § 2385 [Právo na autorskou korekturu]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁴⁸ SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5. str 171.

se řadí neuhrazení licenční odměny, porušení mlčenlivosti nebo vstup jedné ze stran do insolvenčního řízení. V případě licenčních smluv je v § 2370 Občanského zákoníku stanoven zvláštní způsob nabytí účinnosti výpovědi, který se vztahuje na smlouvy uzavřené na dobu neurčitou. Výpověď v tomto případě nabývá účinnosti uplynutím jednoho roku od konce kalendářního měsíce, ve kterém byla výpověď doručena druhé straně. Dle mého názoru ale tento důvod nenalezne velké uplatnění u licenčních smluv pro autorská díla, protože jsou uzavírány na dobu trvání majetkových práv, jinými slovy se jedná o smlouvy na dobu určitou. Ať už je to z neznalosti, nebo záměrně, tak jsou někdy i v případě autorských děl uzavírány smlouvy na dobu neurčitou. Doktrína k tomu dovodila, že je-li licence výslovně ujednána na dobu neurčitou, toto ustanovení lze použít.¹⁴⁹

3.11.5. Smrt nebo zánik nabyvatele

Jak bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, tak smrt je významná pro zánik licence, avšak až po uplynutí lhůt stanovených Autorským zákonem. Co se však váže ke smrti nebo zániku dle § 2383 Občanského zákoníku, platí pouze pro nabyvatele. V případě, že by fyzická osoba nebo právnická osoba zanikla s právním nástupcem, licence na něj bez dalšího přechází. Jelikož se však jedná o dispozitivní ustanovení, strany mohou tento přechod vyloučit a poté by licence úmrtím nebo zánikem nabyvatele zanikla.¹⁵⁰

---

¹⁴⁹ ČERMÁK, Jiří. § 2376 [Způsob a rozsah užití díla]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁵⁰ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. § 2383 [Zánik licence]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023.

4. Licenční smlouva pro vybranou situaci

4.1. Popis skutkových okolností a jednotlivých částí licenční smlouvy

Poskytovatelem licence se pro účely této diplomové práce rozumí marketingová společnost **StrategySphere s.r.o.**, se sídlem Vítkova 262/4, Karlín, 186 00 Praha, IČO: 632 12 753, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 75334 („**Poskytovatel**“). Nabyvatelem licence je společnost **Sportuj s.r.o.**, se sídlem Staroměstské nám. 929/8, Staré Město, 110 00 Praha, IČO: 752 52 856, společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 75321 („**Nabyvatel**“). Poskytovatel v této vzorové licenční smlouvě bude poskytovat licenci k autorskému dílu, které je ve formě loga „*Během pro život*“ („**Logo**“), jehož vizualizace je přílohou č. 1 licenční smlouvy. Jelikož je poskytovatel právnickou osobou, logo bylo vytvořeno ve formě zaměstnaneckého díla, což dle § 58 Autorského zákona opravňuje Poskytovatele, jakožto zaměstnavatele, vykonávat svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu.

Jak bylo uvedeno výše v diplomové práci, je nejvhodnější při poskytování licenční smlouvy k logům využít buy-out licenci. To znamená, že Poskytovatel bude značně omezen ve svých právech, neboť licence je udělována jako výhradní, vylučná a ke všem způsobům užití, které Autorský zákon zná. Rozsah licence je taktéž sjednán jako neomezený s výjimkou časového, který je ale sjednán na dobu trvání majetkových práv. Dále je zde sjednán věcný rozsah, který umožňuje Logo použít jako ochrannou známku. Zároveň je v licenční smlouvě stanovena odměna pevnou částkou, neboť dané odvětví je dlouhodobě na tomto systému založeno, protože prakticky nelze určit jaký význam bude mít Logo pro Nabyvatele a zároveň bude velice obtížné určit základ, který by sloužil k výpočtu odměny. Součástí licence je taktéž právo Nabyvatele poskytovat podlicence třetím osobám a zároveň je i přímo ve smlouvě uveden souhlas s postoupením na třetí osobu, aby nebylo nutné si ho vyžádat těsně před postoupením. Z důvodu uplatňování práv z vadného plnění jsou součástí smlouvy i prohlášení smluvních stran. Pokud by nastala situace, že Poskytovatel prohlásí

něco, co není pravda, Nabyvateli licence bude umožněno od licenční smlouvy odstoupit a zároveň uplatňovat smluvní pokutu ve výši 10.000,- Kč za každé nepravdivé prohlášení. I přes to, že ve smlouvě byla stanovena smluvní pokuta, tak tím není dotčena náhrada škody. Závěrečná ustanovení obsahují tradiční ujednání, jako je rozhodné právo, forma změny smlouvy, salvátorská doložka, doložka o smírném řešení sporů a doložka o počtu vyhotovení licenční smlouvy.

4.2. Licenční smlouva

Licenční smlouva

uzavřená dle ustanovení § 2358 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského
zákoníku

(„**Občanský zákoník**“)

Strany:

StrategySphere s.r.o.

se sídlem Vítkova 262/4, Karlín, 186 00 Praha

IČO: 632 12 753

společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl C, vložka 75334

(„**Poskytovatel**“)

a

Sportuj s.r.o.

se sídlem Staroměstské nám. 929/8, Staré Město, 110 00 Praha

IČO: 752 52 856

společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl C, vložka 75321

(„**Nabyvatel**“)

(„Nabyvatel a Poskytovatel společně jako „**Strany**“ a každý samostatně jako
„**Strana**“)

PREAMBULE:

(A) Poskytovatel ve smyslu § 58 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském,
o právech souvisejících s právem autorským, ve znění pozdějších předpisů
(„**Autorský zákon**“), vykonává svým jménem a na svůj účet autorova
majetková práva k logu „*Během pro život*“, které je vyobrazeno v Příloze
č. 1 této Smlouvy („**Logo**“).

(B) Nabyvatel má zájem na tom, aby mu Poskytovatel poskytl licenci ke všem způsobům užití Loga s neomezeným územním, časovým a množstevním rozsahem;

(C) Za tímto účelem Strany uzavírají tuto smlouvu v následujícím znění („**Smlouva**“):

1. Předmět Smlouvy

- 1.1. Poskytovatel tímto poskytuje Nabyvateli výhradní a výlučné právo užívat Logo v jeho původní, zpracované či jinak upravené podobě, v neomezeném rozsahu, tj. bez jakéhokoli věcného, množstevního, místního či jiného omezení („**Licence**“).
- 1.2. Licence se uděluje zejména, nikoli však výlučně, pro následující způsoby užití:
  - a. rozmnožování Loga;
  - b. rozšiřování Loga;
  - c. pronájem Loga;
  - d. půjčování Loga;
  - e. vystavování Loga; a
  - f. sdělování Loga veřejnosti.
- 1.3. Dále může být Logo užito jako ochranná známka Nabyvatele bez ohledu na to, zda půjde o národní, evropskou nebo mezinárodní ochrannou známku. Poskytovatel je povinen poskytnout Nabyvateli veškerou potřebnou součinnost při registraci takové ochranné známky.
- 1.4. Nabyvatel je oprávněn Logo užít všemi způsoby, které jsou v době uzavření této Smlouvy známy, zejména s ohledem na rozvoj umělé inteligence a virtuální reality.
- 1.5. Licence je poskytnuta na dobu určitou a to na dobu trvání majetkových práv autora k logu, která vykonává Poskytovatel.
- 1.6. Nabyvatel Licence není povinen jí využít.

2. Odměna

- 2.1. Strany prohlašují, že odměna za poskytnutí Licence, byla stanovena na částku ve výši 60.000,- Kč (slovy: šedesát tisíc korun českých) („**Odměna**“). Odměna byla Poskytovateli v plné výši uhrazena, což Strany potvrzují podpisem této Smlouvy.
- 2.2. Strany dále prohlašují, že považují sjednání pevné Odměny za poskytnutí Licence za odůvodněné, vzhledem k tomu, že základ pro výpočet podílové Odměny nelze prakticky určit.

3. Sublicence a postoupení Licence

- 3.1. Nabyvatel je oprávněn svá práva z Licence částečně nebo zcela poskytnout třetí osobě formou podlicence podle § 2363 Občanského zákoníku. O udělení podlicence není Nabyvatel povinen Poskytovatele informovat.
- 3.2. Poskytovatel tímto uděluje Nabyvateli souhlas s postoupením Licence v celém rozsahu nebo zčásti na třetí osobu. Nabyvatel je povinen bez zbytečného odkladu, nejpozději do 5 dnů, oznámit Poskytovateli skutečnost, že byla Licence postoupena, a údaje o osobě postupníka.

4. Prohlášení Stran, právní ochrana Loga

- 4.1. Poskytovatel tímto prohlašuje, že:
  - a. Logo nemá žádné právní vady, především že jeho použitím dle této Smlouvy nebudou porušena práva třetích osob;
  - b. autor Logo vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo služebního vztahu k Poskytovateli;
  - c. Poskytovatel neudělil žádné třetí osobě licenci ani jiné užívací nebo zajišťovací právo k Logu.
- 4.2. Pokud se některé z prohlášení Poskytovatele podle článku 4.1 této Smlouvy ukáže jako nepravdivé, tak je Nabyvatel oprávněn od této Smlouvy odstoupit. Současně je Poskytovatel povinen uhradit Nabyvateli smluvní pokutu ve výši 10.000,- Kč za každé takové nepravdivé prohlášení. Právo na náhradu škody v rozsahu, který přesahuje smluvní pokutu není dotčeno.

4.3. V případě, že by byla Licence Nabyvatele ohrožena nebo porušena, například zásahem do užívacího práva k Logu ze strany třetí osoby, informuje o tom Nabyvatel Poskytovatele bez zbytečného odkladu, nejpozději do 5 dnů od okamžiku, kdy se o takovém porušení nebo ohrožení nabyvatel dozví. Poskytovatel je v tomto případě povinen poskytnout Nabyvateli veškerou součinnost potřebnou k ochraně Licence.

5. **Závěrečné ustanovení**

5.1. Tato Smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma Stranami.

5.2. Tato smlouva se řídí právním řádem České republiky, zejména Občanským zákoníkem a Autorským zákonem. Strany se zavazují, že budou veškeré spory vyplývající z této Smlouvy řešit smírnou cestou. Nebude-li konkrétní spor takto vyřešen, je k jeho řešení určen věcně příslušný soud České republiky, jehož místní příslušnost se určí podle aktuálního sídla Nabyvatele, které bude uvedeno v obchodním rejstříku.

5.3. Pokud by nastala neplatnost nebo nevynutitelnost některého z ustanovení této Smlouvy, tak tato neplatnost neohrozí platnost a vynutitelnost ostatních ustanovení. Pokud by z jejich povahy vyplývalo, že je Strany nechtěly při uzavírání této smlouvy oddělit, tak jsou Strany povinny nahradit neplatné ustanovení, které svým obsahem a účelem bude odpovídat původnímu ustanovení.

5.4. Změny této Smlouvy lze provádět pouze písemně, formou vzestupně číslovaných dodatků, přičemž e-mailová zpráva se nepovažuje za dodržení písemné formy.

5.5. Tato Smlouva se vyhotovuje ve dvou stejnopisech, z nichž každá Strana obdrží po jednom vyhotovení.

PODPISOVÁ STRANA

Poskytovatel

Nabyvatel

V _____ dne _____

V _____ dne _____

_____
StrategySphere s.r.o.

Erik Vaněk, jednatel

_____
Sportuj s.r.o.

František Vomáčka, jednatel

PŘÍLOHA Č. 1 SMLOUVY

[VYOBRAZENÍ LOGA]

5. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo alespoň částečně popsat jejím čtenářům problematiku licenčních smluv v autorském právu. Dle mého názoru toto téma znovu získává na důležitosti i přes to, že největší rozmach nastal ke konci 20. století, protože si ani neuvědomujeme, že každým dnem vstupujeme do licenčních smluv, které následně porušujeme bez toho, abychom čelili jakýmkoliv následkům.

První kapitola této diplomové práce se věnovala pojmu autorského práva, který se skládá ze dvou prvků, tj. osobnostních a majetkových práv. Osobnostní práva zanikají smrtí autora, naproti tomu majetková práva zanikají ve většině případů 70 let po smrti autora. V závěru této kapitoly je popsána ochrana autorského práva, která je poskytována ve třech rovinách, a to občanskoprávní, správněprávní a trestněprávní.

Druhá kapitola této diplomové práce se věnuje popisu právního řádu České republiky ve vztahu k autorskému právu, který se skládá zejména z mezinárodních smluv, které vznikají již od 19. století, dále pak z práva Evropské unie, které působí jako harmonizující prvek mezi členskými státy v rámci Evropské unie, a na závěr pak vnitrostátní úpravy, která je spojnicí všech těchto právních úprav a přímo ukládá práva a povinnosti svým adresátům. Dále se tato kapitola věnuje výkladu práva užití díla, které zahrnuje právo rozmnožovat, rozšiřovat, pronajímat, půjčovat či vystavovat originál nebo rozmnoženinu díla a právo na sdělování díla veřejnosti. Poté následuje vysvětlení pojmu rozsah, který právní řád demonstrativním výčtem určuje jako místní, časový a množstevní. Dále existuje věcný rozsah, který dovozuje doktrína. Závěrem této kapitoly jsou zmíněny nejčastější typy licencí, které zahrnují zákonné, FOSS, OEM, výhradní a výlučné, nebo nakladatelské licence.

Obsahem třetí kapitoly je licenční smlouva z hlediska jejího vzniku, který je možný na základě běžných způsobů kontraktace, ale zároveň je stanoven i speciální způsob směřující na neurčitý okruh adresátů, který ho může akceptovat přijetím nebo poskytnutím plnění. Dále se tato kapitola věnuje formě licenčních smluv, která je u výhradních licencí obligatorně písemná. Podstatnou část této

kapitoly tvoří licenční odměna, která se u autorskoprávních licencí sjednává v pevné výši pouze v zákonem stanovených případech. Poté se tato kapitola věnuje právu z vadného plnění nebo mlčenlivosti, která je sice částečně ustanoveními o licencích upravována, avšak lze doporučit, aby byla smluvně rozšířena. Závěr této kapitoly se zaměřuje na zánik licenčních smluv, kdy právní úprava licencí poskytuje zvláštní důvody pro odstoupení od licenčních smluv a dále tato část hovoří o tradičních způsobech ukončení licenční smlouvy.

Ve čtvrté kapitole je popsána licenční smlouva pro vzorovou situaci, která se týká licence k logu.

6. Cizojazyčné resumé

The aim of this thesis was to provide explanation of the issues connected with licensing agreements in copyright law. In my opinion this topic now gains on importance again even though the biggest boom in digital technologies was in the late 20th century. It is because we don't realize that each day, we are entering into new licensing agreements which we usually break without facing any consequences.

The first chapter of this thesis describes the topic of copyright law which is made of two essential parts, which are personal and property right. At the end of this chapter is described protection of copyright works, which is provided on three connected levels, which are civil, administrative, and criminal law.

The second chapter of this thesis describes legal order of the Czech Republic which governs the copyright law. This includes international treaties, law of the European union, and national law which consists of constitutional law and basic laws. This chapter then talks about the right to use copyright works and the extent of their use. At the end of this chapter there is description of the most important licensing agreements.

The third chapter of this thesis describes important provisions in licensing agreements, especially its essential elements, reward, liability, confidentiality, and other things which are connected to the licensing agreements.

The last chapter presents a licensing agreement prepared for a situation which may be encountered in real world situations.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní publikace:

1. BOHÁČEK, Martin a JAKL, Ladislav. *Právo duševního vlastnictví*. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0463-4.
2. FALADOVÁ, Adéla. *Autorské právo v praxi*. Praha: FCC Public, 2015. ISBN 978-80-86534-26-8.
3. JANSA, Lukáš; OTEVŘEL, Petr a ŠTEVKO, Martin. *Softwarové právo. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0.
4. KNAPP, Viktor. *Teorie práva. Vyd. 1., 3. dot.* Beckovy právnické učebnice. Praha: C.H. Beck, 1995. ISBN 80-7179-028-1.
5. MAISNER, Martin. *Základy softwarového práva*. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-638-7.
6. SEDLÁKOVÁ, Jana; TOMEK, Roman; FORMANOVÁ, Tereza; ČECH, Pavel a HRADSKÝ, Jiří. *Softwarové smlouvy: jejich specifika a kontraktační proces*. Právní praxe. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-814-6.
7. SRSTKA, Jiří; BARTÁK, Jan; DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš; KOUKAL, Pavel; LEŠKA, Rudolf et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. 2. aktualizované vydání*. Student (Leges). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-386-5.
8. TELEEC, Ivo a TŮMA, Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-198-4.
9. TŮMA, Pavel. *Smluvní licence v autorském právu*. Beckova edice právní instituty. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-573-5.

Komentářová literatura:

1. HOLCOVÁ, Irena. *Autorský zákon a předpisy související (včetně mezinárodních smluv a evropských předpisů): komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-049-6.
2. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpwk5tlgezq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.
3. HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpwk5tlgiya&groupIndex=0&rowIndex=0>.
4. HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2021. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwk232ge4texzr&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search-facets>.
5. CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2007. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqg5pxi6tlgyzq&groupIndex=0&rowIndex=0>.
6. CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon. 6. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpwe2zzg4&groupIndex=2&rowIndex=0&refSource=search>.

7. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwk5tlgi2q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.
8. PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpw2nrql4za&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.
9. SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2016. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgzwk232geztc&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search-facets>.
10. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpwk5tlgiyq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.
11. ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář. 2. vydání*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019-. ISBN 978-80-7598-412-8.
12. TELEČEK, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2019. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk5tlge4s443cl4zdambql4ytemk7obtde>.

Právní předpisy

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
2. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
3. Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád.

4. Zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.
5. Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon).
6. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
7. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.
8. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.
9. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob.
10. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
11. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
12. Zákon č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
13. Vyhláška Ministerstva kultury ČR č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.
14. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971.
15. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace.

16. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském.
17. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 48/2002 Sb. m. s., o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech.
18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).
19. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003.
20. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu.
21. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1563 ze dne 13. září 2017 o přeshraniční výměně formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími mezi Uníí a třetími zeměmi ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení.
22. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.
23. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.
24. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.
25. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.

Judikatura

1. Nález Ústavního soudu ze dne 21. března 2002, sp. zn. III. ÚS 256/01.
2. Nález Ústavního soudu ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. srpna 2018, sp. zn. 21 Cdo 1267/2018.
4. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. srpna 2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016.
5. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. prosince 2006, sp. zn. 30 Cdo 1051/2006
6. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 14. prosince 1971 sp. zn. 43-71.
7. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012 sp. zn. C-128/11.

Internetové zdroje

1. *APACHE LICENSE, VERSION 2.0. THE APACHE SOFTWARE FOUNDATION* [online]. 2004 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.apache.org/licenses/LICENSE-2.0>.
2. *Banksy: Street artist 'confirms' first name in lost BBC interview.* BBC. [online]. 2023 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-67449087>
3. *Co je to svobodný software?* FREE SOFTWARE FOUNDATION, INC [online]. 2001 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html>.
4. *Convention Establishing the World Intellectual Property Organization.* WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION. [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/treaties/en/convention/>.
5. *Druhy licenčních smluv.* ŠULCOVÁ, Jindra [online]. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.jindrasulcova.cz/single-post/druhy-licencnich-smluv>.

6. *Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz VLÁDA.* [online]. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgez6obzl5shu&groupIndex=0&rowIndex=0#>.
7. *Důvodová zpráva k zákonu č. 429/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony VLÁDA.* [online]. 2021 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgizf6nbshfpwi6q&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search#>.
8. *Free Software Foundation history.* FREE SOFTWARE FOUNDATION, INC [online]. 2001 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.fsf.org/history/>.
9. *GNU General Public License (Všeobecná veřejná licence GNU), verze 2.* FREE SOFTWARE FOUNDATION [online]. 1991 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0.html>.
10. *GNU GENERAL PUBLIC LICENSE Version 3.* FREE SOFTWARE FOUNDATION [online]. 2007 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>.
11. *Je zákaz převoditelnosti majetkových autorských práv překážkou?* TRÁVNÍČEK, Tomáš. Právní rozhledy, 2016, č. 12, [online]. [cit. 2024 03 16]. z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgzpxa4s7gez6427gqztq&groupIndex=0&rowIndex=0>.
12. *Lekce 2: Autorské právo.* BENEŠ, Marek. PATENT NA ROZUM PROJEKT RAISING AWARENESS ABOUT THE VALUE OF INTELLECTUAL PROPERTY IN THE CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA [online]. [cit. 2024-03-16 z: <https://patentnarozum.eu/lekce/autorske-pravo>.

13. *Licenční smlouva*. MAREK, Karel. Bulletin advokacie, 2017, č. 12, [online]. [cit. 2024 03 16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrg5pweyk7gezf6427giza&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.
14. *Mezinárodní dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví*. JEŽEK, Jiří. Právní rozhledy, 1996, č. 8, [online]. [cit. 2024 03 16]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptcojzgzpxa4s7hbpxgxztgu3a&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.
15. *Mickey Mouse je už volně k použití. Okamžitě vyšel trailer hororu, kde slavný myšák vraždí*. CHLEBEK, Tomáš. CZECHCRUNCH S.R.O [online]. 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://cc.cz/mickey-mouse-vstoupil-doverejne-domeny-okamzite-vysel-trailer-hororu-kde-slavny-mysak-vrazdi/>.
16. *Module 2: The International Framework*. VANTSIOURI, Petroula. BERKMAN KLEIN CENTER FOR INTERNET AND SOCIETY AT HARVARD UNIVERSITY. Module 2: The International Framework [online]. 2014 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: https://cyber.harvard.edu/copyrightforlibrarians/Module_2:_The_International_Framework.
17. *Náklady řízení a chování žalovaného*. JIRSA, Jaromír. ATLAS CONSULTING SPOL. S R.O. Právní prostor [online]. 2014 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/judikatura/obcanske-pravo/naklady-rizeni-a-chovani-zalovaneho>.
18. *Rockstar Games End User License Agreement*. ROCKSTAR GAMES, INC [online]. 2019 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.rockstargames.com/eula#arbitration>.
19. *Shrinkwrap license*. Itlaw.fandom [online]. [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: https://itlaw.fandom.com/wiki/Shrinkwrap_license.
20. *Sophocles - Not knowing anything is the sweetest life*. BRAINYMEDIA, INC. [online]. [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://www.brainyquote.com/quotes/sophocles_399064

21. *Teritorialita a kolizní problematika licenčních smluv v IT.* MAISNER, Martin, Michal KŘIŽKA a Martin FLAŠKÁR. EPRAVO.CZ [online]. 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/teritorialita-a-kolizni-problematika-licencnich-smluv-v-it-58148.html>.
22. *2012 Annual report.* MICROSOFT CORPORATION [online]. 2012 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/investor/reports/ar12/financial-review/business-description/operating-segments/index.html>.